

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

1820

Službeni vjesnik SR
Makedonije

91001 Skopje
rah 51

„СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издавање на српскохрватски односно хрватско-српски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. – Огласен според тарифата – Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-21943

Петок, 8 мај

БЕЛГРАД

БРОЈ 32

ГОД. XLIII

Овој број е 440 динари. – Аконтација на претплатата за 1987 година изнесува 6.000 динари. – Рок за рекламации 15 дена. – Редакција Улица Јевња Ристика бр. 1. Пошт. факс 226. – Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

430.

Врз основа на член 315 точка 3 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАЕДНИЧКИТЕ БАНКИ

Се прогласува Законот за заедничките банки, што го усвои Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 29 април 1987 година

П бр. 669
29 април 1987 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Синан Хасани, с. р.

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Иво Врандечиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ЗАЕДНИЧКИТЕ БАНКИ

1. Основни одредби

Член 1

Заради проширување и унапредување на долгорочна економска соработка на домашните општествени правни лица со странски лица, нивно заедничко настапување и финансирање на проекти во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во странство, зголемување на обемот на извозот и вкупно зголемување на девизниот прилив, можат да се основаат заеднички банки во Социјалистичка Федеративна Република Југославија, под условите и на начинот утврдени со овој закон.

Под странско лице во смисла на овој закон се подразбира странско правно лице.

Член 2

Заедничката банка го врши своето работење во согласност со основните начела на општествено-економското уредување и на политиката на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, политиката на економските односи со странство и во согласност со целите за кои е основана.

Член 3

Правата на странското лице во поглед на средствата што ги вложило во заедничката банка не можат да му се намалат со закон или со друг пропис, откако договорот со кој му се утврдени тие права станал полноважен.

2. Основање на заедничка банка

Член 4

Банката овластена за вршење на платен промет и кредитни работи со странство (во натамошниот текст: банката основач) може од името на своите основачи со основачите од странство да основа заедничка банка (во натамошниот текст: основачи).

Одлука за основање на заедничка банка донесува надлежниот орган на банката основач во согласност со самоуправната спогодба за основање на банката основач или со друга самоуправна спогодба на заинтересираните основачи на банката и со други акти на банката основач.

Член 5

Банките основачи можат со самоуправната спогодба да ја определат банката која од свое име а за сметка на банките основачи ќе презема мерки и дејствија до основањето на заедничка банка и за остварување на заедничките цели и интереси во однос на основачите од странство, како и во однос на надлежните органи во земјата (во натамошниот текст: банката координатор).

Со самоуправната спогодба од став 1 на овој член се уредуваат меѓусебните права и обврски на банката координатор и на банките основачи.

Банката координатор е должна да подготви елаборат за општествено-економската оправданост на основањето на заедничка банка.

Член 6

Банката основач односно банката координатор е должна, пред донесувањето на одлука за основање на заедничка банка, да прибави мислење од Народната банка на Југославија и од Стопанската комора на Југославија за бонитетот на странското лице со кое има намера да основа заедничка банка.

Член 7

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите, по претходно прибавеното мислење од сојузниот орган на управата надлежен за работи на надворешната трговија, од Стопанската комора на Југославија, од Народната банка на Југославија и од Здружението на банките на Југославија за општествено-економската оправданост на основањето на заедничка банка, донесува решение за одобрувањето за основање на заедничка банка.

Кон барањето за донесување на решението од став 1 на овој член банката основач односно банката координатор е должна да поднесе:

- 1) одлука на надлежниот орган на банката основач за основање на заедничка банка;
- 2) елаборат за општествено-економската оправданост на основањето на заедничка банка;
- 3) нацрт-договор за основање и работење на заедничката банка;
- 4) нацрт-статут на заедничката банка;
- 5) потврда од Службата на општественото книговодство дека банката основач има обезбедени динарски средства за основање на заедничка банка на привремената сметка кај Службата на општественото книговодство, а за девизните средства на странските основачи – потврда од странската банка дека се обезбедени средства;

6) мислење на Народната банка на Југославија и на Стопанската комора на Југославија за бонитетот на странското лице.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите е должен да го донесе решението од став 1 на овој член во рок од 60 дена од денот на прибавувањето мислењето од став 1 на овој член.

Ако сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите не донесе решение во рокот од став 3 на овој член, се применуваат одредбите на сојузниот закон со кои се уредува општата управна постапка.

Против решението од став 1 на овој член може да се изјави жалба до Сојузниот извршен совет во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението.

Против конечното решение по барањето од став 2 на овој член не може да се води управен спор.

Член 8

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите води евиденција на договорите за основање и работење на заедничките банки.

Поблиски прописи за содржината на евиденцијата од став 1 на овој член донесува Сојузниот извршен совет.

Член 9

Заедничката банка има својство на правно лице со права, обврски и одговорности утврдени со овој закон, со договорот за основање и работење и со статутот на заедничката банка.

Член 10

Заедничката банка може да започне да работи со делот на уписот во судскиот регистар.

Уписот во судскиот регистар се врши на барање од овластеното лице на заедничката банка, кое поднесува:

- 1) пријава за упис во судскиот регистар;
- 2) договор за основање и работење на заедничката банка;
- 3) доказ дека се избрани органите на заедничката банка предвидени со овој закон;
- 4) доказ дека се уплатени динарски средства на привремената сметка кај Службата на општественото книговодство, а за девизните средства – потврда од странската банка дека се уплатени средства на сметката на заедничката банка кај странските банки во странство;
- 5) решение на сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите за одобрувањето за основање на заедничката банка;
- 6) други исправи, согласно со прописите за уписот во судскиот регистар.

Член 11

Заедничката банка може да основа деловни единици во странство заради собирање на средства, вршење на кредитни работи во обемот на средствата што ќе ги утврди заедничката банка, примање на депозити од странски лица и вршење на други работи што ќе ги утврди заедничката банка.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите на барање од заедничката банка која основа деловна единица во странство издава решение за одобрувањето за основање на деловна единица во странство, ако заедничката банка ги исполнува следните услови:

- 1) ако Управниот одбор или Собранието донеле одлука за основање на деловна единица во странство, со елаборат за економската оправданост на основањето на деловна единица;
 - 2) ако со своето работење во странство, преку деловните единици, придонесува за зголемување на извозот на стоки и услуги од Југославија и за зголемување на девизниот прилив;
 - 3) ако обезбедила стручни работници за вршење на банкарски работи во странство.
- Поблиските услови за основање и работење на деловни единици во странство се утврдуваат со договорот од член 17 на овој закон.

3. Работење на заедничката банка

Член 12

Во остварувањето на целите утврдени со овој закон, заедничката банка работи во согласност со одредбите на

овој закон, на другите сојузни прописи, на договорот за основање и работење на заедничката банка и на нејзиниот статут.

Член 13

Заедничката банка врши работи во врска со заедничкото финансирање на проекти во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во странство преку размена на научно-технолошки знаења и искуства со странство, деловно-техничка соработка со странство, долгорочна производствена кооперација и работи во врска со други форми на долгорочната економска соработка со странство.

Во извршувањето на работите од став 1 на овој член, заедничката банка:

- 1) им дава кредити на странски банки и на други странски лица и врши други банкарски работи во странство во рамките на кредитно-гаранцискиот потенцијал што го утврдува Сојузниот извршен совет;
- 2) им дава кредити на банки и на други организации во Социјалистичка Федеративна Република Југославија за плаќање во странство во рамките на кредитно-гаранцискиот потенцијал што го утврдува Сојузниот извршен совет;
- 3) зема кредити во странство заради давање кредити на странски лица во странство;
- 4) дава гаранции во земјата и во странство во рамките на кредитно-гаранцискиот потенцијал што го утврдува Сојузниот извршен совет;
- 5) учествува во финансирањето на проекти во земјата и во странство заедно со странски лица;
- 6) врши стручно-аналитички, информативни, консултативни и слични работи значајни за нејзиното работење;
- 7) врши платен промет со странство во врска со работите што ги извршува;
- 8) ги врши сите работи во врска со хартиите од вредност во согласност со сојузниот закон;
- 9) врши други работи значајни за зголемувањето на извозот и на вкупниот девизен прилив.

Заедничката банка ги врши кредитните и другите работи од став 2 на овој член под условите и на начинот што се утврдени со нејзините општи акти, во согласност со овој закон.

Со договорот за основање и работење на заедничката банка може да се предвиди можност за отворање сметка на заедничката банка кај странски банки во странство.

Кога банките и другите организации земаат кредити од став 2 точка 2 на овој член, на нив се применуваат одредбите од Сојузниот закон со кои се уредуваат кредитните односи со странство.

Член 14

Заедничката банка не може да собира динарски депозити ниту да врши девизно-валутни работи во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Член 15

Девизните средства остварени со работење во странство што се наоѓаат на сметките на заедничката банка во странство се дел од текуштите девизни резерви на Југославија.

Член 16

Контрола на девизното работење на заедничката банка врши Народната банка на Југославија и Сојузниот девизен инспекторат.

Начинот на вршење контролата од став 1 на овој член, како и евиденцијата за девизните средства од член 10 став 2 точка 4 и член 15 на овој закон, ги пропишува и остварува Народната банка на Југославија.

Заради овозможување на контролата од став 1 на овој член, заедничката банка е должна да ѝ ја доставува на Народната банка на Југославија документацијата за девизните средства од став 2 на овој член.

Член 17

Со договорот за основање и работење на заедничката банка се утврдуваат:

- 1) целите на основањето на заедничката банка;
- 2) дејноста на заедничката банка;
- 3) фирмата односно називот и седиштето на заедничката банка;
- 4) видот и износот на средствата што секој основач е должен да ги вложи во основачкиот фонд и роковите и начинот на внесување на тие средства во тој фонд;
- 5) условите и начинот на прибавување парични средства и работењето со тие средства;
- 6) поблиските услови за основање и работење на деловните единици во странство;
- 7) составот, начинот на избор и надлежностите на органите на заедничката банка;
- 8) правата и обврските на органите на заедничката банка;
- 9) одредби за мерките и одговорностите за обезбедување ликвидноста на заедничката банка;
- 10) видот и обемот на одговорноста на основачите за поднесување на ризиците во работењето на заедничката банка;
- 11) приходите и расходите и распределбата на приходите на заедничката банка, распределбата и трансферот на добивката и начинот на покривање на загубите;
- 12) условите и начинот на престанување на правата и должностите на основачите во заедничката банка;
- 13) правата и обврските на основачите во случај на престанување на работата на заедничката банка;
- 14) другите прашања во врска со меѓусебните права и обврски на основачите.

Член 18

Кон договорот од член 17 на овој закон можат да пристапат, согласно со овој закон, и други банки овластени за вршење на платен промет и кредитни работи со странство, како и странски правни лица, и со тоа да стекнат својство на основач на заедничка банка, ако ги исполнуваат условите предвидени со тој договор и ако во основачкиот фонд на заедничката банка го вложат износот на средства предвиден со договорот.

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите донесува решение за одобрувањето за пристапување кон договорот од став 1 на овој член.

За пристапувањето на странско лице кон договорот од став 1 на овој член сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите го донесува решението од став 2 на овој член по претходно прибавено мислење од Народната банка на Југославија и од Стопанската комора на Југославија за бонитетот на тоа странско лице.

Член 19

Статут на заедничката банка донесува управниот одбор односно собранието на заедничката банка. Ако во заедничката банка се формира и управен одбор и собрание, статутот го донесува собранието на заедничката банка.

Со статутот на заедничката банка се утврдуваат:

- 1) организацијата и начинот на работењето;
- 2) правата и обврските на основачите на заедничката банка;
- 3) правата, обврските и одговорностите на лицата кои вршат определени работи односно работни задачи со посебни овластувања и одговорности во заедничката банка;
- 4) надлежностите на органите и начинот на одлучување на органите на заедничката банка;
- 5) овластувањата за потпишување и застапување на заедничката банка;
- 6) средствата на заедничката банка;
- 7) деловната политика и актите на деловната политика;
- 8) начинот на донесување на општите и поединечните акти на заедничката банка;
- 9) начинот на вршење контрола над работењето на заедничката банка;
- 10) условите и начинот на престанување на работата на заедничката банка односно на правата, обврските и одговорностите на основачите на заедничката банка, како и начинот на обезбедување средства за покривање на ненаплатените побарувања и другите ризици.

4. Управување и одлучување

Член 20

Органи на заедничката банка се:

- 1) управниот одбор;
- 2) кредитниот одбор;
- 3) претседателот на заедничката банка.

Со договорот од член 17 на овој закон може да се предвиди, освен органите од став 1 на овој член, заедничката банка да има и собрание на заедничката банка.

Со договорот од став 2 на овој член се утврдува кои работи од член 24 на овој закон ќе ги врши собранието на заедничката банка, ако се формира.

Член 21

Во управниот одбор на заедничката банка се застапени домашните и странските основачи на заедничката банка.

Со договорот од член 17 на овој закон се утврдува бројот на членовите на управниот одбор и начинот на нивниот избор.

Со договорот од став 2 на овој член може да се предвиди бројот на членовите на управниот одбор да зависи од височината на вложените средства во основачкиот фонд на заедничката банка.

Управниот одбор го чинат претседателот, потпретседателот и определен број членови.

Член 22

Со договорот од член 17 на овој закон можат да им се ограничат некои права на управување на оние основачи кои не ги извршуваат обврските од договорот, како и други обврски спрема заедничката банка за времето додека не ги извршат тие обврски.

Член 23

Управниот одбор на заедничката банка односно собранието на заедничката банка, ако се формира, донесува одлуки по постапката и на начинот што се утврдени со договорот од член 17 на овој закон и со статутот од член 19 на овој закон.

Член 24

Управниот одбор на заедничката банка односно собранието на заедничката банка:

- 1) донесува среднорочен и годишен план на заедничката банка и мерки за нивното спроведување, како и акти на деловната политика;
- 2) донесува завршна сметка на заедничката банка и одлучува за распоредувањето на приходите;
- 3) им дава предлози на основачите за измени и дополнења на договорот за основање и работење на заедничката банка;
- 4) го разгледува извештајот за работата и работењето на заедничката банка;
- 5) го назначува и разрешува претседателот на заедничката банка;
- 6) ги назначува и разрешува членовите на кредитниот одбор и на другите органи на заедничката банка;
- 7) одлучува за давањето на кредити и гаранции во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во странство;
- 8) одлучува за земањето на кредити и за другите форми на задолжување во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во странство;
- 9) одлучува за купување и продажба на хартии од вредност во странство;
- 10) одлучува за отворањето и укинувањето на деловните единици во странство;
- 11) одлучува за склучувањето на договори со странски физички лица за работа во работната заедница на заедничката банка;
- 12) донесува ликвидационен биланс на заедничката банка;
- 13) одлучува и за други прашања предвидени со договорот од член 17 на овој закон и со статутот од член 19 на овој закон.

Член 25

Заедничката банка може да има еден или повеќе кредитни одбори.

Кредитниот одбор ги разгледува поднесените барања за давање на кредити и гаранции и му предлага на управниот одбор донесување на соодветни одлуки.

Бројот на кредитни одбори и составот и делокругот на кредитниот одбор се уредуваат поблиску со статутот на заедничката банка.

Член 26

Претседателот на заедничката банка:

1) ја претставува и застапува заедничката банка;
2) ги извршува одлуките на управниот одбор и на другите органи на заедничката банка односно се грижи за нивното спроведување;

3) поведува иницијатива и дава предлози за унапредување на работењето на заедничката банка.

Претседателот на заедничката банка е одговорен за својата работа пред управниот одбор односно пред собранieto на заедничката банка.

Со договорот од член 17 на овој закон ќе се уреди дали претседателот на оваа банка ќе биде државјанин на СФРЈ или странски државјанин.

Член 27

Претседателот на заедничката банка е одговорен за законитоста на работата на заедничката банка.

Член 28

Правата, обврските и одговорностите на претседателот на заедничката банка во однос на работењето на заедничката банка се утврдуваат со статутот на заедничката банка.

Член 29

Со договорот од член 17 на овој закон може да се предвиди заедничката банка да има генерален директор, чии права, обврски и одговорности се утврдуваат со статутот на заедничката банка.

Член 30

Заедничката банка има надзорен орган.

Надзорниот орган го разгледува работењето на заедничката банка и врши надзор над извршувањето на одредбите од овој закон, статутот, среднорочниот и годишниот план и на програмите на заедничката банка и на актите што ги донесува управниот одбор, како и над нејзиното работење.

Надзорниот орган има право и должност за уочените појави да ги известува основачите, управниот одбор на заедничката банка и сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите.

Член 31

Работниците во заедничката банка формираат работна заедница која врши административно-стручни, помошни и слични со нив работи.

Со договорот од член 17 на овој закон се утврдуваат правата, обврските и одговорностите на работната заедница.

Односите помеѓу заедничката банка и работната заедница се утврдуваат со договор.

Засновањето на работен однос со странско лице во заедничката банка се врши под условите и на начинот утврдени со сојузниот закон со кој се уредуваат условите за засновање на работен однос со странски државјани.

5. Планирање во заедничката банка**Член 32**

Заедничката банка донесува среднорочен план и годишни планови и програми за остварување на среднорочниот план.

Со среднорочниот план на заедничката банка се утврдуваат особено: заедничкиот интерес и целите во областа на долгорочната производствена кооперација и деловно-техничката соработка со странство, заедничкото финансирање на проектите во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и на заедничките финансиски проекти во странство, размената на научно-технолошки знаења и искуства со странство и работите во врска со други форми на долгорочната економска соработка со странство.

Член 33

Годишниот план на заедничката банка содржи особено:

1) анализа на извршувањето на среднорочниот план за претходниот период и мерки за остварување на задачите од среднорочниот план на заедничката банка;

2) извори и услови за вложување, прибавување и користење на средствата, како и нивната намена;

3) намени и услови за давање кредити и гаранции;

4) план на кредитниот биланс на заедничката банка;

5) план на приходите и расходите на заедничката банка;

6) мерки за одржување на ликвидноста на заедничката банка;

7) политика на каматните стапки и тарифа на надоместите за услугите на заедничката банка.

Член 34

Заедничката банка води книговодство, составува периодична пресметка и завршна сметка, во согласност со сојузниот закон со кој се уредува книговодството и ги доставува до Службата на општественото книговодство, во согласност со сојузниот закон со кој се уредува Службата на општественото книговодство.

Заедничката банка е должна завршната сметка и периодичната пресметка, заедно со извештајот за работа, да им ги поднесува и на основачите.

6. Средства за работење, приходи, распределба на приходите и фондови**Член 35**

Средства за работење на заедничката банка се:

1) средствата на фондовите на заедничката банка;
2) средствата прибавени со земање на кредити во Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во странство;

3) средствата на депозитите на странски лица;

4) средствата што заедничката банка ќе ги оствари своето работење;

5) средствата што заедничката банка ќе ги прибави на друг начин во странство.

Член 36

Приходи на заедничката банка се: каматата на дадените кредити, надоместите за извршените банкарски услуги и другите приходи што ќе ги оствари со своето работење.

Трошоци на заедничката банка се: каматата на примените кредити и депозити, надоместите за банкарските услуги, отписот на ненаплативите побарувања, трошоците за амортизацијата, трошоците за деловните простории и опремата и другите трошоци на работењето.

Член 37

Приходот на заедничката банка што ќе преостане по намирувањето на трошоците за работење и издвојувањето на средствата за работната заедница се распоредува на основачите на заедничката банка, сразмерно со структурата на вложените средства (средства на основачкиот фонд, депозити на странски лица, средства остварени со работењето на заедничката банка од член 35 точка 4 и др.) и со мерилата утврдени со договорот од член 17 на овој закон.

Приходот што ќе го остварат со распределбата на приходите на заедничката банка (добивката) странските основачи можат да го вложат во Социјалистичка Федеративна Република Југославија или да го трансферираат во

странство, по одбивањето на даноците, согласно со законот со кој се уредува оданочувањето на добивката на странски лица.

На барање од странскиот основач, трансферот на добивката може да се изврши по истекот на 30 дена од денот кога Службата на општественото книговодство ќе ја оцени исправноста на завршната сметка на заедничката банка.

Службата на општественото книговодство ќе ја оцени исправноста на завршната сметка од став 3 на овој член во рок од 30 дена од денот кога ќе се предаде завршната сметка.

Ако приходите на заедничката банка не се доволни за покритие на нејзините трошоци на работењето и на трошоците на нејзината работна заедница, средствата за намирување на тие трошоци се обезбедуваат од фондовите на заедничката банка и од основачкиот фонд на заедничката банка под условите и на начинот што се утврдени со договорот од став 1 на овој член.

Член 38

За своите обврски заедничката банка одогува со сите средства со кои располага.

Ако средствата од став 1 на овој член не се доволни за намирување на обврските, основачите одогуваат за тие обврски во согласност со договорот од член 17 на овој закон.

Член 39

Ненаплативите побарувања и другите ризици што произлегуваат од работењето на заедничката банка се покриваат од приходите на заедничката банка.

Ако ненаплативите побарувања и другите ризици што произлегуваат од работењето не можат да се покријат од приходите на заедничката банка, ќе ги покријат основачите на заедничката банка, до височината на нивниот влог во основачкиот фонд, под условите и на начинот што се утврдени со договорот од член 17 на овој закон.

Член 40

Основачите на заедничката банка се одговорни за ликвидноста на заедничката банка.

Заедничката банка е неликвидна ако не може да ги намира своите обврски во договорениот рок.

Член 41

Заради формирање на средства за обезбедување на сигурноста и ликвидноста на работењето, како и на материјалната основа на работењето, заедничката банка ги има следните фондови:

- 1) основачки фонд;
- 2) фонд на основни средства;
- 3) резервен фонд.

Заедничката банка, освен фондовите од став 1 на овој член, може да формира и други фондови, во согласност со договорот од член 17 на овој закон.

Член 42

Средствата на основачкиот фонд се состојат од динарски и девизни средства што ќе ги вложат основачите на заедничката банка, со тоа што основачкиот влог на домашните основачи е во динари а на странските основачи во девизи.

Средствата на основачкиот фонд можат да се зголемуваат од приходите што заедничката банка ќе ги оствари со своето работење.

Средствата на основачкиот фонд заедничката банка ги користи за своето работење и за покритие на ненаплативите побарувања и на другите ризици што произлегуваат од тоа работење.

Член 43

Ако истапи од заедничката банка основачот има право да го повлече својот влог од основачкиот фонд, под условите, на начинот и во рокот што се предвидени со договорот од член 17 на овој закон.

Истапувањето од заедничката банка не го ослободува основачот на таа банка од обврските настанати пред него-

вото истапување, како и од ризиците што можат да настанат од работите што се склучени во времето кога тој се уште бил основач на заедничката банка.

Основачот од став 1 на овој член може да го пренесе својот влог во основачкиот фонд на други основачи на заедничката банка.

Член 44

Средствата на фондот на основните средства на заедничката банка се состојат од деловен простор, мебел и средства за работа што служат за нејзиното работење.

Паричниот дел на фондот на основните средства на заедничката банка може да го користи за своето работење.

Со договорот од член 17 на овој закон се утврдуваат правата на основачите во поглед на паричниот дел на фондот на основните средства во случај на истапување на основачот од заедничката банка.

Член 45

Средствата на резервниот фонд се кроистат за одржување на тековната ликвидност на заедничката банка.

Член 46

Поблиски прописи за височината на основачкиот влог на домашните и странските основачи за основање на заедничката банка донесува Сојузниот извршен совет.

7. Престанување на работата

Член 47

Заедничката банка може да престане да работи согласно со одредбите на договорот од член 17 на овој закон ако основачите го обезбедат извршувањето на обврските спрема трети лица во согласност со одредбите на член 38 од овој закон.

Управниот одбор на заедничката банка утврдува дека се исполнети условите за престанување на работата на заедничката банка од став 1 на овој член и за тоа го известува сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите.

Член 48

Ако заедничката банка е неликвидна непрекинато десет работни дена или со прекини петнаесет работни дена во текот на еден месец, основачите се должни во рок од наредните деведесет дена да ги обезбедат средствата потребни за воспоставување на нејзината ликвидност.

Ако основачите не ги обезбедат средствата потребни за воспоставување на ликвидноста во рокот од став 1 на овој член, заедничката банка престанува да работи со истекот на тој рок.

Заедничката банка престанува да работи и ако основачите, согласно со член 39 на овој закон, не обезбедат средства за покритие на ненаплативите побарувања, ризиците и загубите, со денот на истекот на рокот од деведесет дена од денот на поднесувањето завршна сметка до Службата на општественото книговодство.

Член 49

Сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите ќе донесе решение за престанување на работењето на решението за одобрение за основање на заедничката банка ако заедничката банка ги врши своите работи спротивно на основните начела на општествено-економското уредување и на политиката на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, на политиката на економските односи со странство и ако не ги остварува целите за кои е основана.

Член 50

Претседателот на заедничката банка е должен да ги известува сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите и основачите на заедничката банка дека настапиле условите од чл. 48 и 49 на овој закон.

Претседателот на заедничката банка е должен да поведе постапка за ликвидација на заедничката банка и да го

утврди рокот за завршување на таа постапка, во согласност со сојузниот закон.

По окончувањето на постапката за ликвидација, заедничката банка е должна да состави ликвидационен биланс и за тоа да ги извести основачите.

Заедничката банка е должна, во рок од 60 дена од денот на донесувањето билансот од став 3 на овој член, да го достави тој биланс до надлежната служба на општественото книговодство и за тоа да ги извести основачите и сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите, кој ќе донесе решение за престанување на важењето на решението за одобрение за основање на заедничка банка и за бришење на заедничката банка од евиденцијата за основање и од судскиот регистар.

Член 51

Престанувањето на работата на заедничката банка не го ослободува основачот да ги изврши обврските и да ги поднесува ризиците што настанале од работењето на заедничката банка пред да престане нејзината работа.

Ако заедничката банка престане да работи, основачот е должен, ако со договорот од член 17 на овој закон не е предвидено поинаку, да ги заврши започнатите работи на таа банка до височина на основачкиот влог на секој основач во основачкиот фонд, доколку со престанувањето на нејзината работа би можела да настане штета од поголем обем за другите основачи или за трети лица.

8. Казнени одредби

Член 52

Со парична казна од 100.000 до 1.000.000 динари ќе се казни за прекршок заедничката банка или основачот:

1) ако не донесе среднорочен план односно годишен план и програма за остварување на среднорочниот план (член 32 став 1);

2) ако не води книговодство или ако не состави периодична пресметка и завршна сметка во согласност со сојузниот закон со кој се уредува книговодството, или ако не ги достави до службата на општественото книговодство, во согласност со сојузниот закон со кој се уредува службата на општественото книговодство, или ако завршната сметка и периодичната пресметка заедно со извештајот за работа не им ги поднесе на основачите (член 34);

3) ако не ги покрие ненаплативите побарувања и другите ризици што произлегуваат од работењето до висина на својот влог во основачкиот фонд, под условите и на начинот што се утврдени со договорот од член 17 на овој закон (член 39 став 2);

4) ако до височина на основачкиот влог, ако со договорот од член 17 на овој закон не е поинаку предвидено, не ги заврши работите на заедничката банка која престанала да работи а со престанувањето на нејзината работа настанала штета од поголем обем за другите основачи или за трети лица (член 51 став 2).

За дејствието од став 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во заедничката банка или основачот со парична казна од 10.000 до 200.000 динари.

Член 53

Со парична казна од 10.000 до 200.000 динари ќе се казни за прекршок претседателот на заедничката банка ако не го извести сојузниот орган на управата надлежен за работи на финансиите и основачите на заедничката банка дека настапиле условите од чл. 48 и 49 на овој закон или ако не поведе постапка за ликвидација на заедничката банка или ако не го утврди рокот за окончување на таа постапка, во согласност со сојузниот закон (член 50 ст. 1 и 2).

9. Преодни и завршни одредби

Член 54

Со денот на влегувањето на овој закон во сила престануваат да важат одредбите од чл. 72 до 112, како и одредбите што се однесуваат на заедничките финансиски организации во поглавјата I, III и IV од Законот за Југословенската банка за меѓународна економска соработка и за

заедничките финансиски организации („Службен лист на СФРЈ”, бр. 55/78).

До донесувањето на прописите врз основа на овластувањата од овој закон ќе се применуваат прописите што ги донеле Сојузниот извршен совет и сојузниот орган на управата врз основа на овластувањата од Законот за Југословенската банка за меѓународна економска соработка и за заедничките финансиски организации, ако не се во спротивност со одредбите на овој закон, а најдоцна шест месеци од денот на неговото влегување во сила.

Член 55

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

431.

Врз основа на член 281 став 1 точка 5 и член 286 став 2 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 3 од Општествениот договор за основите на стратегијата на технолошкиот развој во СФРЈ, Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 29 април 1987 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА СТРАТЕГИЈАТА НА ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

1. Се утврдува Стратегијата на технолошкиот развој на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.
2. Стратегијата на технолошкиот развој на Социјалистичка Федеративна Република Југославија е составен дел на оваа одлука.
3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 706
29 април 1987 година
Белград

Претседател
на Собранието на СФРЈ,
Иво Врандечиќ, с. р.

Потпретседател
на Соборот на републиките и
покраините,
Никола Филиповиќ, с. р.

СТРАТЕГИЈА НА ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

У В О Д

Основна карактеристика на современиот свет е забрзаниот научен и технолошки развој, кој се позначајно влијае врз пројавувањето на неговите противречности и кој се повеќе ќе влијае врз позицијата на секоја земја и врз вкупните меѓународни економски и политички односи. Поради тоа научниот и технолошкиот развој и забрзувањето на тој развој во секоја земја стана основна претпоставка за остварување на поволни меѓународни економски односи, како и за политичка независност на земјите. Заостанувањето, а особено изостанувањето од тој развој, може стопанството на секоја земја да го направи трајно инфериорно, со крупни економски и политички последици.

Суштинските промени во меѓународните односи и во економската и општествената структура ќе зависат и од технолошките концепции на иднината и од критериумите за алокација на производствените ресурси. Носител на тие промени може да биде само високо и сестрано образован работен човек. Само класната свест, во чија основа лежи комбинацијата на технолошко, еколошко и хуманистичко знаење, може да стане извор на борбата за создавање на

материјални услови за прогрес, а со тоа и извор за општа општествена и човечка еманципација.

Сè побрзиот напредок на науката и технологијата, наспроти многубројните пречки (недостапност на редица информации, посебно за базичните технологии), се заснова во добар дел врз интернационалниот карактер на науката и знаењето. Научниот и технолошкиот развој на земјата ќе се заснова врз знаења што мораме самите да ги создадеме и врз знаења создадени надвор од Југославија, а чиј однос мора рационално да се воспостави во согласност со можностите на Југославија.

Современиот технолошки развој бара зголемени напори на целото општество за да се освои подобро место во светот. Колку е земјата помала толку мора да биде поспремна брзо и рационално да ги насочува и концентрира своите сили и човечките и материјалните потенцијали врз главните правци на развојот.

Стратегијата на технолошкиот развој претставува една од основните плански рамки за идниот развој на производните сили на општеството. Суштествените причини што упатуваат на потребата да се дефинира и води единствена стратегија на технолошкиот развој на Југославија произлегуваат од: уставната обврска народите и народностите на Југославија заеднички да вложуваат напори за развивање на материјалната основа на општеството и единствениот југословенски пазар; заштитата на социјалистичкиот самоуправен систем и неговата одбрана; неопходноста за преминување од екстензивно кон интензивно стопанисување; неопходноста од единствен пристап на сите заинтересирани субјекти кон трансферот на технологија од странство и кон научно-технолошката соработка со други земји; остварувањето на нашата стратемиска определба во доменот на општонародната одбрана и општествената самозаштита. Потпора врз сопствените сили се обезбедува со научноистражувачка работа која ги генерира технологиите и нивната примена.

Постојното заостанување на Југославија во однос на развојот на земјите со слична големина и можности во областа на науката и технологијата мора да биде надминато. Затоа правците на технолошкиот развој на земјата мораат да бидат амбициозни и објективно тешки за реализација. Основната определба во стратегијата на технолошкиот развој на Југославија мора да биде насочена кон подигање на технолошкото ниво во сите области, посебно на производствените и општествените активности со пробив во информационите технологии, биотехнологијата, новите материјали, флексибилните производствени технологии и технологиите на новата енергетика, како задвижувачи и генерирачки технологии на современите стопански и економски системи. На таа определба треба да ѝ се подредат сопствените научноистражувачки напори, трансферот на технологија и меѓународната научно-технолошка соработка.

Во целокупниот развој на земјата е достигнато ниво на кое не може да се стимулира првенствено квантитетот во стопанисувањето, туку во прв план мора да биде квалитетот, технолошката рационалност, подобрата организација и продуктивноста заснована врз примената на знаењата и науката.

Развојот и примената на базичните технологии ќе придонесе за големување и промена на структурата на вработеноста, како во производствените така и во услужните и општествените дејности, но под услов да се врши соодветна промена на квалификационата структура на кадрите. Зголемувајќи ја хуманизацијата на трудот и подобрувајќи ги работните услови со замена на работната сила со автомати, ќе се отвораат нови работни места во проектирањето и програмирањето на технолошките процеси и во многу други креативни дејности.

Поради дезинтеграциите стопански текови во минатиот период, општествениот капитал и одделни технолошки системи до таа мера се разбени што многу организации на здружен труд денес не претставуваат сериозни стопански и технолошки фактори. Поради тоа е неопходно да се развие здружувањето и/или интеграционите процеси на сите основни субјекти на технолошкиот развој.

За натамошниот технолошки развој на земјата е потребно постојано да се проширува билатералната и мултилатералната меѓународна соработка. Ефектите од меѓународната соработка ќе зависат, пред сè, од резултатите

на нашиот сопствен придонес кон светското знаење и од способноста за асимилација на знаењата и технолошките прибавени со размена. Во рамноправната меѓународна соработка ќе можеме да се вклучуваме онолку колку што ќе бидеме способни за производство на ново знаење, ако е тоа знаење интересно за странските партнери и ако вреди колку што вреди знаењето што може да се добие од нив со размена.

Претпоставка за остварување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија е и изградбата на единствен систем на научно-технолошките информации, без кој не може да се оствари интеграција на југословенските научноистражувачки активности, ефикасна меѓународна научна соработка и координиран и рационален трансфер на технологија од странство. Тој систем е посебно неопходен за остварување на улогата на Југославија како давател на технологии на земјите во развој.

Во стратегијата тежиштето е ставено врз: (а) правците на развојот на базичните технологии и нивната улога во развојот, интензификацијата и пререструктурирањето на производството и унапредувањето на општествените дејности; (б) заедничките програми со чија помош се реализираат правците на технолошкиот развој на базичните технологии; (в) критериумите за вреднување на технолошките проекти и изборот на приоритети и (г) мерките за успешна реализација на утврдената стратегија.

Основен услов за остварување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија е континуираното донесување и спроведување на соодветни мерки за поддршка на научноистражувачкиот и побрзиот технолошки развој од страна на сите субјекти на општеството. Меѓутоа, оваа стратегија ќе ја оствари својата улога, покрај мерките за поддршка на нејзиното спроведување, само ако стопанскиот систем, кој претставува основ на науката и технологијата, функционира на таков начин што стопанските субјекти да имаат мотив да вложуваат во зголемување на фондот на знаења и во својот технолошки развој. Само оние стопански субјекти кои функционираат во услови на конкурентски пазар и економска принуда можат да бидат носители на технолошкиот прогрес, без оглед на својата големина.

Со спроведување на мерките што ги предвидува оваа стратегија, во Југославија ќе се подобри општата проодност на стопанскиот систем за иновациската и творечката дејност, што ќе го намали одливот на југословенски кадри во странство, како и ќе овозможи амбиент за враќање на оние што сакаат да се вратат.

1. ЦЕЛИ

Услов за обезбедување успешен општествено-економски развој е успешниот технолошки развој на организациите на здружен труд, на големите инфраструктурни системи и на општеството во целост.

Технолошкиот развој на Југославија во наредниот период претставува стожер на целокупниот општествено-економски развој на земјата.

Основните цели на технолошкиот развој на земјата се:*)

- зголемување на технолошката и развојната рамноправност на Југославија со што побрз развој на сопствени технологии и нивна примена во производството и во општествените дејности;

- насочување на оптималниот општествено-економски развој на земјата, заснован врз расположивите ресурси, достигнатиот степен на развојот и материјалните можности на земјата;

- поттикнување и остварување на интеграциони процеси во здружениот труд;

- достигнување на способноста да се врши критички избор, освојување и облагородување на увезените технологии и нивен натамошен развој;

- јакнење на извозната способност на стопанството и достигнување на способност за рамноправна меѓународна стопанска соработка;

- испособување на стопанските субјекти, ресурси и потенцијали на помалку развиените региони на земјата за-

*) Обележувањето во текстот на СТРЈ (алинеи, букви, броеви) нема значење на редослед по важност, освен во точ. 3.2.1, 3.2.2. и 3.2.4.

ради намалување на постојниот технолошки јаз во земјата;

- реструктурирање на стопанството во согласност со потребите во иднина, вклучувајќи ја навремената и рационална модернизација и преориентацијата на капацитетите и намалување на потрошувачката на труд, материјал и енергија по единица производ;

- обезбедување поголеми можности за вработување по пат на интензивно оспособување на кадрите за технолозиите и дејностите на иднината;

- подобрување на квалитетот на животот (зголемување на хуманизацијата на трудот, заштита на човековата околина и уредување на просторот, подобрување на здравствената и социјалната заштита, образованието и општата техничка култура на населението, сообраќајот, културниот живот итн.).

Суштествен услов за реализацијата на овие цели е воспоставувањето на таков систем на стимулација и управување со технолошкиот развој кој ќе овозможи брзо реагирање на технолошките промени во светот и максимално активирање на домашните технолошки и други фактори во развојот на производните сили. Само стопанските субјекти кои функционираат во услови на стопанско натпреварување се впуштаат во голема и ризишна работа на научни и технолошки истражувачки проекти. Тоа е и пат и еднаква шанса за сите стопански субјекти да се докажат во здрав натпревар. Конкурентноста на пазарот на стоки и услуги игра улога на најдобар „администратор“ за ефикасноста на технолошкиот развој, зашто никаков државен и административен напор сам по себе не може да го повлече технолошкиот развој напред. Државата има задача да создаде услови научно-технолошкиот развој да бидевозможен, соодветно интензивен и насочуван.

Возможно е да се остварат целите на оваа стратегија со програмска и содржинска реформа на системот на образованието во согласност со настапувачките структурни промени и долгорочните кадровски потреби на научниот и технолошкиот развој. Образовниот систем мора да оспособува кадри со флексибилни способности кои можат да ги задоволат новите врвни технологии, непредвидливите технологии што ќе настанат како резултат од натамошната истражувачка работа и од потребата за ревитализација и облагодување на денес постојните технологии. При тоа, освен програмските приспособувања, неопходно е и инвестициона оспособување на материјалната основа на образовните институции, и тоа за потребите на наставниот процес во средното и високото образование и за потребите на научноистражувачката работа во високото образование.

2. ПРАВЦИ НА ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ

Правците на технолошкиот развој на земјата, а посебно заедничките програми, се засноваат врз: трендовите на науката и технологијата во развиениот свет; брзината на промените што се случуваат во нивните рамки; процените на иднината што и претстои на науката и технологијата; состојбата во областа на стопанството, науката и општествената надградба и стратегијата на општествено-економскиот развој на земјата.

Сегде каде што е возможно и економски оправдано, ќе се развиваат технологии и дејности во кои имаме или можеме да постигнеме компаративни предности во однос на другите регији во светот, а пред сè оние технологии врз чија основа може да се зголеми извозот на производи и услуги.

Посебно значење ќе им се даде на затечените технологии, на нивното усовршување и ревитализација. Здружениот труд ќе ги согледа можностите, нивото и видовите технологии што сами со сопствениот научен потенцијал во целост ќе ги развиваме, кои и во која мера ќе ги развиеме во соработка со други, а кои и натаму претежно ќе ги увезуваме. Меѓутоа, развојот, примената и дифузијата на базичните технологии и нивното проникнување со затечените, класични технологии треба да одигра клучна улога во подигањето на продуктивноста на производството и другите квалитативни фактори на стопанисувањето.

Треба да се прифатат технологиите што се „селат“ од индустриски развиените земји али придонесуваат за зголемување на извозната способност на стопанството, ако не

дејствуваат негативно врз хуманизацијата на трудот, не ја загадуваат околината, ако се посовремени и поперспективни од технологиите со кои располагаме, ако се енергетски и суровински поекономични и ако е можен нивни натамошен домашен развој.

Со оглед на веќе остварениот степен на индустријализација на земјата, во иднина ќе мораме да инсистираме на технолошки посложени производи. Потребно е напрекинато технолошко иновирање и усовршување на производството и на технолошкото ниво на производите. Затоа ќе се забрзаат вложувањата првенствено во оние области што обезбедуваат меѓународна конкурентност на производите и зголемување на извозот. Тоа не значи напуштање на технолошките поедноставни производи во Југославија, туку вложувањето во тие производи и ширењето на нивните капацитети помалку да се поддржува од вложувањето во технолошки посложени производи. Покрај тоа, треба да се решава проблемот на распоредот на производството во Југославија, во рамките на политиката на регионалниот развој.

Мора да се решава прашањето за поместување на технологиите од нашата земја за да не стане Југославија пренаселена со технологиите надминати за нејзиниот степен на развојот, а кои на други земји во развој им се уште потребни и прифатливи.

Основна претпоставка и услов за вклучување на нашата земја во светските текови на технолошкиот развој е и технолошкиот развој на нашата земја да се заснова, пред сè, врз базичните технологии што имаат особина на универзална дифузија (ширење и примена) во сите стопански гранки, производствени системи и општествени дејности. Покрај тоа што овозможуваат нови производи и производства, базичните технологии се и основен фактор за модернизација и зголемување на ефикасноста на постојните класични производи на технологии во сите области на примената.

Развојот на базичните технологии мора да биде селективен. Од нивната дадена и можна ширина, со согледување и анализа на сите потреби и расположиви можности и ресурси, неопходно е постојано да се врши избор на приоритетните правци за освојување и следење на трендовите на развојот на базичните технологии, при истовремено согледување и на сите потребни услови за реализација на таа одредба, водејќи сметка за тоа:

(а) дека работата врз развојот на нови базични технологии има смисла само ако може да обезбеди склоп: научни сознанија - нова технологија - ново производство - извозна валоризација на новото производство со соодветна акумулација. Ако овој склоп не е целосен, резултатот нема да биде адекватен на вложените средства;

(б) дека големата конкуренција на светските центри на технолошка моќ наметна и сè повеќе ќе наметнува релативно краток и сè пократок век за амортизација на новите базични технологии;

(в) дека нема технолошки развој и освојување на нови технологии без интензивна технолошка соработка со странство.

Можностите на земјата сите развиени технологии да ги доведе на ниво на комерцијална употреба се ограничени, но тоа не смее да дејствува врз поголемата редукција на фронтот на научноистражувачки и истражувачко-развојни проекти од две причини:

- научноистражувачката и истражувачко-развојната етапа е ретко недостигно скапа, како што е тоа често случај за етапата на индустриско освојување и комерцијализација,

- знаечки може да се купува во странство само онаа технологија за која во земјата претходно се создадени потребни знаења со научноистражувачки и истражувачко-развојни трудови.

2.1. Базични технологии

Технолошкиот развој на Југославија ќе го носат организациите на здружен труд кои ќе иницираат, дефинираат и финансираат научноистражувачки и истражувачко-развојни проекти и програми за технолошки развој од групата на следните базични технологии:

- информативни технологии (микроелектроника, сметачи, телекомуникации);

– флексибилни производствени технологии и роботи-ка;

- технологии на нови материјали;
- биотехнологии;
- енергетски технологии;
- ласерски технологии;
- нуклеарни технологии;
- космичка технологија.

Развојот и примената на овие технологии треба да се остваруваат со сопствена научноистражувачка и истражувачко-развојна работа, при максимално користење на достигнуањата во светската наука и технологија. Притоа, аспирацијата за длабочината на освојувањето на одделни технологии ќе зависи од квалитетот на расположивите знаења, можноста за зголемување на бројот и квалитетот на истражувачите, како и од расположивите средства.

Списокот на технологии што следува претставува преглед на објективно потребните технологии со кои Југославија би требало да овладее, со адекватни и различни степени на аспирации. Реалните интереси и можности на ОЗТ од материјалното производство и на ОЗТ од научноистражувачката и истражувачко-развојната дејност ќе го ограничат рационалното освојување на сите наведени технологии. По согледувањето на оние области за кои не се формирани проекти, заеднички програми и програми од посебен карактер за кои одлучува Собранието на СФРЈ, може да се укаже потреба за посебна акција во случај да останале непокриени важни технологии или да е нарушен неопходниот склоп кој обезбедува примена.

2.1.1. Информациони технологии

2.1.1.1. Микроелектроника

Во областа на микроелектрониката треба да се освојат:

- технологијата на производство со многу висок степен на интеграција (VLSI) 2 до 1 микрон (микропроцесори, мемории, кола по порачка и др.);
- проектирањето и производството на кола со многу висок степен на интеграција со помош на сметачи (CAD/CAM), проектирањето на мастер-маски за кола со висок и многу висок степен на интеграција;
- технологијата за производство на: хибридни интегрирани кола (танкослојни и дебелослојни), компоненти за микробраново подрачје над 18 GHz, пиезокерамика и составни делови врз база на пиезокерамики, монокристали и компоненти брз база на површински акустичен бран.

Исто така, треба да се создаде база (кадри, знаење, опрема) за:

- истражување и развој на технологијата GaAs и технологијата за елементи и склопови со високи брзини од силициум за кола со многу висок степен на интеграција (VHLSI);
- за технологијата на суперспроводливост во микроелектрониката.

2.1.1.2. Сметачи

Во областа на сметачите е неопходно да се пристапи кон истражувања и развој на подрачјето на сметачките системи кои се интеграција на архитектурата на сметачите, вештачката интелигенција, распознавањето на мострите (формите) и комуникациите.

Основни правци на истражувањето и развојот се:

- архитектура на паралелни сметачи;
- понапредни архитектури на сметачи (сметачи управувани со тек на податоци, сметачи управувани со барање);
- архитектура на системите за обработка на знаења и помош во одлучувањето (експертни системи);
- архитектура на системите за комуникација човек – машина;
- архитектура на системите за автоматско управување на сложените технолошки процеси;
- софтверско инженерство.

Во врска со тоа е потребно:

- а) да се обезбеди развој и производство на сметачи како составни делови (потсистеми) на сложените системи;
- б) да се обезбеди најширока примена на сметачите во:

– проектирањето, конструирањето и производството (CAD/CAM технологија);

– контраолатата и управувањето на технолошките процеси;

- комуникациите;
- информационите системи;
- управувањето во областа на организационите системи;

– нестопанските дејности (образование, здравство, управа итн.);

– во областите кои придонесуваат за хуманизација на работата, зголемување на продуктивноста и зголемување на квалитетот на производите.

2.1.1.3. Телекомуникации

Во областа на телекомуникациите треба да се обезбеди единствено истражување на развојот и производството на дигитални телекомуникациони системи и мрежи управувани со сметачи-при максимално користење на домашните ресурси: знаењата, опремата, технологијата, составните делови, компоненти и материјали.

Во врска со тоа, основни задачи на технолошкиот развој во областа на телекомуникациите се:

- изградба на дигитален интегриран систем на врски со крајна цел во земјата да се реализира единствена дигитална мрежа на интегрирани служби;
- заштита на системите за врски;
- развој на широкопојасни системи за врски (оптички, сателитски и радиорелејни);
- развој на сателитска и кабелска дифузија;
- развој на мобилни радиомрежи;
- развој на опрема и средства за обработка на податоци и за автоматизација на работењето.

Единственото сопствено истражување и развој треба да се организира и насочува така што во поголема мера да се обезбеди изградба на овие системи со домашни производи (технологии, составни делови и материјали).

Во производството на телекомуникациона опрема, постојните производствени програми не треба да се шират со нови варијанти на иста технолошка генерација со купување на лиценци.

2.1.2. Флексибилни производствени технологии и роботика

2.1.2.1. Флексибилни производствени технологии

Технолошката ориентација во областа на флексибилните технологии, врз новите технологии изразени со современи високопродуктивни средства на трудот, досега беше базирана врз информациона технологија, технологијата на нумеричко управување, роботиката и софтвер-технологичката. Во наредниот период технолошкиот развој треба да се насочи кон интеграција и поврзување на флексибилните технолошки системи со целосна имплементација на елементите на вештачка интелигенција (препознавање, учење, заклучување), што ќе ги преведе во интелигентни технолошки системи кои претставуваат основа за воспоставување на новата генерација на фабрики.

Во врска со тоа, основни правци на истражувањето и развојот се:

- постапките за кооперативно управување со работи на флексибилната линија;
- јазиците за управување со флексибилни технолошки клетки и линии;
- пакетите за управување со работи вклучени во флексибилни технолошки линии и клетки;
- сметачки интегрирано производство (CIM);
- експерт-програми за определување на моделите на работи што се користат во решавањето на проблемите на стратемско ниво на управување со работите;
- интелигентни индустриски работи, стратегија на учењето, експертни системи;
- интеграција на флексибилните технолошки линии во индустриските гранки.

2.1.2.2. Роботика

Во областа на роботиката основни правци на технолошкиот развој се:

- управување со роботите;
- интелгентни индустриски работи;
- мобилни работи;
- препознавање на сцена и говор во роботиката;
- развој на нов програмски јазик за работи;
- математичко моделирање симулација на кинематиката и динамиката на активните механизми на роботите.

Крајна цел е да се остварат сопствени решенија и примена на роботите и манипулаторите:

- во производството, заради зголемување на продуктивноста на трудот, квалитетот на производите и хуманизација на работата;
- во јавната безбедност;
- во специјални примени.

2.1.3. Технологии на нови материјали

Овладувањето со нови материјали е основа за сите грански и други технологии во кои се употребуваат материјалите, но истовремено и за сите базични технологии.

Во областа на новите материјали, истражувањето, развојот, освојувањето на производството и производството треба да се насочат кон:

а) материјалите што веќе се користат заради добивање на материјали со повисоки квалитети:

- челици со зголемена цврстина способни за спојување со заварување и со зголемена отпорност на замор и кршење;
- легури врз база на бакар, алуминиум, цинк и олово со конструкциони карактеристики што ги надминуваат постојните;
- метални правови, платинирани метали, многу чисти метали итн.;
- повисок квалитет на органско-техничките материјали;

- повисок квалитет на другите материјали.

Кај овие материјали, правците на развојот треба да се насочат и кон современите технологии на преработка на металите (обликување, заварување, термичка обработка, изостатичко пресување);

б) новите современи материјали:

- метали и легури со посебни карактеристики (аморфни, со ултраситни зрна);
- јаглеродни, оптички и други влакна, вклучувајќи и влакна од органски материјали;
- истражување и развој на технологијата на производство на полимерни материјали;
- магнетни материјали со висок енергетски продукт;
- нови типови вештачки смоли;
- материјали и полупроизводи за изработка на композитни материјали;
- материјали за изработка на електронски и оптоелектронски компоненти;
- облагороден јаглен како технолошка суровина;
- в) керамичките материјали.

Истражувањето, развојот, освојувањето на производството и производството на овие материјали подразбира освојување на нови технологии, како што се:

- добивање на мошне чисти метали и легури со топење во вакуум, со вакуумска дестилација и со други методи;
 - преработка на метали во вакуум и добивање на производи во вакуум (напарување, тенки слоеви и др.);
 - развој на конструктивните керамички материјали;
 - добивање и обработка на монокристали;
 - дифузија;
 - фотолитографија;
 - обработка и спојување на керамички материјали и заштита на површините (физички, хемиски и електрохемиски);
 - добивање на оптички влакна и цевки со мал пречник и на конструктивни керамички елементи.
- Неопходно е истражување и развој на современите методи за карактеризација на конструкционите и други особини на материјалите, а посебно на новите.

2.1.4. Биотехнологија

Во областа на биотехнологијата треба да се воспостави единствена научноистражувачка база во генетичкото инженерство и врз основа на агротехнологијата и генетич-

кото инженерство да се развиваат и освојуваат соодветните производствени постапки во:

- производството на моноклонски антители за медицинска употреба и за потребите на научноистражувачката работа;

- производството на биолошки активни супстанции за примена во здравството (фармацевтската индустрија: антибиотици, вакцини, хормони, ензими, имунопротени, дијагностички средства);

- производството на храна;

- преработката на примарни и секундарни продукти на земјоделското производство;

- производството на агенци за процесната индустрија (ензими, биоактивни супстанции со мала молекуларна тежина);

- оптимизацијата на ензимски и други биотехnologии (биореактори, ферментори, мерни и контролни инструменти);

- добивањето на нови суровини и енергија од биома-

са;

- производството на суровини (екстракција на метали, подобрување на степенот на искористувањето на нафените извори);

- заштитата на животната средина (деконтаминација со биоразградба на загадувачките материјали).

2.1.5. Енергетски технологии

Во областа на енергетските технологии, правци на развојот се:

а) Технологија на примарната трансформација на домашните горива;

б) Технологија на користење на неконвенционални извори на енергија;

в) Енергетски технологии на иднината;

г) Технологии за рационално користење на енергијата.

Посебно внимание треба да им се посвети на програмирањето и реализацијата на непосредните мерки на зголемување на степенот на користењето на енергетските потенцијали и за унапредување и усовршување на технологиите во кои позначајно ќе се намалува специфичната потрошувачка на енергија, на планско и системско најшироко општествено долгорочно ангажирање на унапредување на односите спрема енергијата и нејзиното рационално користење и штедење, како и на намалувањето на емисијата на штетни материјали.

а) Технологија на примарна трансформација на домашните извори на енергија.

Како конечен резултат, оваа технологија ќе даде:

- систем за ефикасно користење на нискокалоричните јаглени во термоцентралиите и топланите, вклучувајќи го и комбинираното производство на топлотна и електрична енергија, како и постапките за зголемување на коефициентот на корисното дејствување на конверзијата на топлотната енергија во електрична енергија;
- систем за производство на енергија во процесната и прехранбената индустрија и земјоделството (генератори на топол воздух, врели гасови, топла технолошка вода и пара), кој е заснован врз согорување во флуидизиран слој со можност за користење на биомасата и отпадните материјали;

- технологии за секундарно и терцијално искористување на нафта;

- електрохемиски системи за производство на електрична енергија;

- технологија за производство, преработка и искористување на природен гас;

- современи технологии за откопување, транспорт, одлагање и складирање на јаглен;

- технологии за подготвување на вода;

- технологии за пречистување на димни гасови и отпадни води;

б) Технологија за користење на неконвенционални извори на енергија

Заради економично користење и примена во различни области, треба да се освојат системи за:

- собирање, транспорт, подготовка, складирање и согорување на отпадна биомаса во земјоделството и други индустрии;
- екстракција на уран од фосфорна киселина и други неконвенционални извори;

- ефикасно користење на сончевата енергија за загревање;
- ефикасно користење на сончевата енергија и на енергијата на ветерот за производство на електрична енергија за специфични намени;
- користење на геотермалната енергија.
- в) Енергетски технологии на иднината
Заради подготвување за освојување на енергетските технологии на иднината, треба да се освои:
 - високотемпературната технологија на плазмагенератори;
 - криогената технологија на суперспроводни магнети;
 - технологијата на течни метали и ладна плазма како работен медиум во енергетските процеси;
 - технологиите на енергетските конверзии засновани врз водород и гориви клетки;
 - технологиите на гасификација и ликвидација на јаглен;
 - технологиите за искористување на маслени шкрилци.
- г) Технологија за рационално користење на енергијата

Во согласност со современите тенденции за ефикасно користење на расположивите енергетски системи, треба да се освојат:

- програмите за заштеда на енергија со иновирање на постојните технолошки процеси;
 - системот за аквизиција на податоци, евидентирање и управување на потрошувачката на енергија на работните организации, општините, покраините, републиките и федерацијата;
 - системот за евалуација на мерките и постапките за рационално користење на енергетските извори;
 - постапките за моделирање на енергетските системи во работната организација, општината, покраината, републиката и федерацијата заради нивна оптимизација.
- Заради рационално производство и користење на енергијата треба да се унапредува:
- штедењето на енергија и гориво;
 - топлотната изолација, посебно на зградите;
 - единственоста на електроенергетскиот систем и на преносната мрежа;
 - економичноста на моторите SUS;
 - јавниот сообраќај и друго.

2.1.6. Ласерски технологии

- а) Во областа на ласерските технологии, основни правци на истражувањето и развојот се:
 - гасните ласери во инфрацрвената и ултравиолетовата област на спектарот со тежиште врз разните типови јаглендиоксиден и ексамерски ласер;
 - ласерите во цврста состојба со тежишта врз ласерите кои зрачат во областа 1–3 микрони;
 - полупроводничките ласери;
 - нелинеарната оптика.
- Овие насочувања подразбираат и овладување со технологијата за изработка на критичните компоненти за ласери, нелинеарна оптика и детекција на ласерското зрачење.
- б) Треба да се обезбеди најширока примена на ласерите:
 - во индустријата – за обработка на материјали и воведување и развој на нови мерни ласерски техники;
 - во биотехнологијата;
 - во медицината;
 - во енергетиката (сепарација на изотопи и дијагностика на плазма);
 - во хемијата – за развој на нови дијагностички техники и технологии во хемиската индустрија;
 - во комуникациите – за воведување и развој на оптички комуникации.

2.1.7. Нуклеарни технологии

Во областа на нуклеарните технологии правците на развојот ја опфаќаат:

- а) Технологијата на нуклеарни енергетски постројки;
- б) Технологијата на нуклеарен горивен циклус;
- в) Технологијата на истражувачки нуклеарни реактори;

- г) Технологијата за заштита од нуклеарно зрачење.
- а) Технологија на нуклеарни енергетски постројки
Со оваа технологија треба да се освои:
 - проектирањето, градбата и пуштањето во погон;
 - проектирањето, изработката на специјални материјали, производството на компоненти и системи;
 - обезбедувањето на нуклеарна сигурност, квалитет на компонентите, системите и постројките;
 - вклучувањето во програмите за изградба на нови генерации на нуклеарни енергетски постројки.
- б) Технологија на нуклеарен горивен циклус
Со оваа технологија треба да се освои:
 - збогатувањето на уранот;
 - технологијата за добивање на тешка вода;
 - производството на горивни елементи;
 - технологијата за преработка на ислуженото гориво;
 - технологијата за преработка и депонирање на радиоактивните отпадоци;
 - технологијата за производство на гориво со мешани оксиди на плутониум и уран.
- в) Технологија на истражувачки нуклеарни реактори
Заради обезбедување услови за освојување на технологијата за нуклеарен горивен циклус, специјални материјали и опрема, неопходно е да се освои:
 - проектирањето, градбата и пуштањето во погон на експериментални истражувачки реактори;
 - технологијата на озрачување на конструкционите материјали, горивата и други материјали;
 - испитувањето на озрачените материјали.
- г) Технологија за заштита од нуклеарното зрачење
Заради обезбедување на работниците во нуклеарните простории, на околното население и природата, неопходно е да се освои:
 - производството на специјални инструменти за мерење на радиоактивното зрачење;
 - системот за детекција и мониторинг на јонизирано зрачење;
 - технологијата за производство на специјални материјали и опрема за потребите на заштитата од нуклеарно зрачење;
 - методите и материјалите за деконтаминација.

2.1.8. Космичка технологија

Во областа на космичката технологија, неопходно е да се обезбеди единствено билатерално и мултилатерално поврзување со земјите непосредно ангажирани во оваа област, односно вклучување во некоја од меѓународните организации специјализирани за одделни дејности или вселенски агенции заради добивање резултати од космичките истражувања и заради сопствено оспособување за нивна далнинска детекција, интерпретација и користење.

Причините за тоа се:

1. Космичката технологија директно и/или индиректно влезе во сите области на човековата дејност. Во некои од нив (телекомуникации, метеорологија, далнинска детекција за потребите на откривање на земни ресурси и на нови извори на енергија, контрола на хидролошките прилики, развој на земјоделските култури итн.) натамошниот напредок е незаамислив без користење на резултатите постигнати во оваа област;
2. За Југославија во поблиската иднина не постои можност самостојно, со сопствени средства, да обезбеди услови за примена на резултатите од космичката технологија во развојот на земјата;
3. Секое занемарување на користењето на космичката технологија за стопански развој и општ напредок на земјата во иднина може да биде опасно, па дури и судбоносно за земјата, со оглед на значењето што оваа технологија го има не само за просперитетот туку и за одбраната на придобивките и безбедноста на земјата во целост.

2.1.9. Општествените науки релевантни за технолошкиот развој

Технолошкиот развој има непосредни општествени импликации, а клучните технолошки истражувања и развој мораат да ги следат и соодветните општествени науки и дејности како што се: економјата, социологијата, политикологијата, психологијата, педагогијата, андрагогијата, филозофијата, лингвистиката, информативната дејност,

организацијата на трудот и работењето итн. Потребно е да се избегне поделеноста на науката на онаа што ги застапува интересите на капиталот и на онаа што се грижи за интересите на работниците, а која инаку често е присутна во некои пазарни стопанства, како и да се обезбеди во заедничките програми за развој на технологијата да соработуваат истовремено сите релевантни научни дисциплини заради навремено намалување на можните конфликти на линиите технологија–екологија, технологија–вработеност и друго.

Посебно треба да се изучуваат темите:

- економијата на технологијата;
- економската оптимализација на техничко-технолошкиот, социолошкиот и економскиот систем;
- општествената развојна политика и трансферот на технологијата;
- истражувањето на пазарот на новите технологии;
- организационите, деловните и социјалните аспекти на технологијата;
- новите технологии и преквалификацијата на работната сила;
- вработувањето и новите технологии;
- промените во начинот на мислење и техничката култура;
- новите технологии и квалитетот на работата и животот;
- еколошките аспекти на новите технологии;
- развојот на самоуправниите односи и самоуправното право, проектната организираност и информациониот инженеринг, како и интелектуалното сопствеништво на заедничките програми на технолошкиот развој;
- одбранбените и самозаштитните аспекти на заедничките програми на технолошкиот развој.

Наведените теми ќе се разработуваат и изучуваат во рамките на проектите на технолошкиот развој.

2.2. Фундаментални и применети истражувања за развој на нови базични технологии

Научната поддршка за развој на нови технологии го опфаќа следењето на трендовите на современата наука во светот и разбирањето на основните законитости потребни за развој на наведените технологии, како и создавањето материјални и кадровски услови за успешна експериментална и теоретска научноистражувачка работа за насочени истражувања и развој на сопствените технологии.

Научната поддршка за развој на новите технологии, во согласност со стратемските правци на технолошкиот развој на земјата, ги опфаќа фундаменталните истражувања од областа на физиката, хемијата, биологијата и математиката и применетите истражувања во теоријата на информациите и комуникациите, управувањето, вештачката интелигенција, препознавањето на формите и другите области што се реализираат со соодветни програми на истражување за овие области.

а) Фундаменталните истражувања од подрачјето на физиката првенствено мораат да ги опфатат: физиката на кондензираната состојба (физиката на полупроводниците – аноргански и органски суперрешетки), физиката на метали и органски спроводници, вклучувајќи го интердисциплинарното подрачје на физиката на површините, квантната електроника и нелинеарната оптика, физиката на плазмата, атомската и молекуларната физика и одделни подрачја на класичната физика (оптика, акустика, нелинеарна механика, итн.), како и фундаменталните истражувања во нуклеарната физика и во физиката на елементарните честички.

б) Применети истражувања во физиката и граничните дисциплини: нови горива и извори на енергија, процеси во нискотемпературната плазма, дејства на зрачењето врз особините на материјалот, измена на особините на материјалот со депоирање на превлеку, развој на материјалите за оптички мемории, добивање на нуклеарно чисти материјали, танкослојни филтри, сензори и активни структури, материјали за електронски и оптоелектронски компоненти, заштита на електронските компоненти и материјали од дејството на зрачењето, танкослојни суперспроводни структури, танкослојни интерметални соединенија, композитни материјали и керамика, сигурност, трошење, замор и ломови на материјалите, нови методи за испитување (посебно недеструктивни методи), како и on line и

СА испитувања, методи на математичко моделирање на однесувањето на материјалите (вклучувајќи ги и CAD методите).

в) Фундаментални истражувања од областа на анорганската, органската и аналитичката хемија: нови реакции и реагенси во органската хемија, хемијата на полимери, јонизирачкото зрачење и полимерните системи, синтези на нови неоргански соединенија и нивните својства, процесите на екстракција и апсорпција, хемијата на површини и гранични фази, феномените на преносот на маса и топлина, новите катализатори и нивните својства, хемиската и изотопската измена, структурата и стабилноста на молекулите, фотохемиските процеси, ласерската фотохемија, термодинамиката и кинетиката на хемиските реакции, изучување на материјалите: структурата и дефектите, процесите и реакциите во кондензираните системи, својствата, новите аналитички методи и реагенси, истражување во областа на биохемијата, електролизата и електрохемиската конверзија на енергијата, изучување на феноменот на корозијата.

г) Насочени истражувања во хемијата: хемиски извори на енергијата, неутрализација на загадувачите на водата и воздухот, процеси на сепарација, гасификација и ликвификација.

д) Применети истражувања посебно во областа на физичката хемија од подрачјата: реакциска кинетика, кинетика на процесите во цврста состојба, во течностите и гасовите, електрохемијата, фотохемијата, хемиската катализа, сродните подрачја на биофизичката хемија, процесите со мембрани од биолошко значење, сите видови спектроскопии што претставуваат гранично подрачје според хемиската физика.

ф) Фундаментални истражувања во математиката: во областа на математичката логика, методот на оптимизација нумеричката математика, функционалната анализа и во областа на теоријата на сметководството.

е) Фундаментални истражувања во областа на микробиологијата, биохемијата, генетичката и молекуларната биологија, пред сè, мултидисциплинарно изучување од аспектот на хемијата, биофизиката, термодинамиката, електрониката итн.

ж) Насочени истражувања во биологијата: дејството на индустриските и енергетските објекти и отпадочите врз околината и биосферата, екофизиологијата, примарната и секундарната биопродукција на органска маса, својствата на биомасата (како енергетско гориво и како храна), развојот на брзорастечки и енергетски вредни видови на биомаса.

2) Фундаментални и применети истражувања во геологијата насочени кон унапредување на сознанието за настанувањето и градбата на литосферата што ја сочинуваат територијата на нашата земја, пронаоѓање и рационално користење на нови ресурси на минерални сировини и подземни води, сеизмологија и развој на земјотресното инженерство во согласност со геотектонскиот склоп и литофизичките одлики на територијата на нашата земја.

2.3. Заеднички програми

Освојувањето, развојот и примената на новите технологии, посебно на базичните, е мошне сложен процес зашто, покрај фундаменталните истражувања, ги вклучува применетите истражувања и развојната работа и многукратни активности од експериментално-производствен и од производствен карактер, избор и развој на материјали, компоненти и алати, производствени линии, постапки итн. За пласирање на новата технологија е неопходна и логистичка поддршка со која се обезбедува непречено и постојано функционирање на новата технологија во експлоатациони услови. За да се спречи заостанувањето и за да се подобрат експлоатационите карактеристики на новата технологија, неопходен е перманентен ритам на иновациите. Наведените активности не можат да се реализираат без соодветни кадри, не само во областа на применетите и развојните истражувања туку и во областа на воведувањето во производство и во самото производство и без соодветна, често скапа опрема. Сето тоа заедно најчесто ги надминува кадровските, материјалните и организационите можности од која и да било научна и/или производствена организација, регион, покраина и република. На тие нивоа

не е можно ниту е потребно комплетно да се опремаат лабораториите и погоните на секој истражувачки субјект.

Поради тоа освојувањето и развојот на новите технологии е можно рационално да се оствари само со избор и реализација на заедничките програми, со поделба на трудот, со специјализација и со заеднички вложувања во истражувачко развојната дејност, дури и на оние стопански субјекти чии производи конкурираат меѓу себе на пазарот на стоки и услуги.

Заедничките програми за освојување и развој на нови технологии треба да бидат селективно одбрани, при што стриктно мора да се води сметка и за обезбедувањето на сите елементи на поддршка за нивната реализација и нормално воведување во производството. Фронталниот пристап кон развојот на нови технологии, без соодветна технооекономска анализа на нивната оправданост, може да даде обратни ефекти со мошне тешки, економски, социјални и други последици. Од друга страна, ако не се дефинираат и не се реализираат заедничките програми и нивните резултати не се применат во производството, нема да се реализираат ни интегративните намери на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија.

Подготовката на предлозите на заедничките програми, нивната разработка на проекти и поделбата на трудот договорно је вршат организациите на здружен труд и нивните планско-деловни и деловни заедници и научни институции, со усогласување на заедничките програми на научен и технолошки развој што го врши надлежниот орган на сојузната управа, во согласност со законот, а посебно во поглед на организирањето, оценувањето, и поддршката за реализација на конзорцијално организирани проекти.

Уважувајќи ја специфичноста на фундаменталните и применетите истражувања, конзорциуми за реализација на проектите за меѓународна научна соработка за овие истражувања ќе бидат формирани од страна на научноистражувачките и истражувачкоразвојните организации и во случаите кога не можат да се најдат заинтересирани ОЗТ од материјалното производство.

Според сегашните согледувања, организацијата на материјалното производство и носителите на големите инфраструктурни системи, заедно со истражувачките организации, ќе формираат заеднички програми на технолошкиот развој особено во следните области:

Во областа на микроелектрониката

1. Истражување, развој и производство на електронски компоненти VLSI и на составни делови (32-битен микропроцесор, меморија U/I, меѓусклопови и др.).
2. Истражување и развој на нови технологии врз основа на GaAs, елементи и склопови со големи брзини врз основа на силициум и суперспроводливост.
3. Проектирање на специфични интегрирани кола (кола по порачка).

Во областа на сметачката техничка

1. Истражување и развој на архитектурата (хардвери и софтвери) на сметачките системи и мрежи: за процесирање на знаењето и помош во одлучувањето (експертни системи); за комуницирање помеѓу човекот и машината; за автоматско управување со сложените технички процеси.
2. Развој на софтверско и логистичко инженерство.
3. Софтвер за вештачка интелигенција.

Во областа на телекомуникациите

1. Развој и воведување на единствен дигитален телекомуникационен систем во СФРЈ со интегрирани служби (ISDN).
2. Развој на техники за воведување на единствен општествен систем за информирање во СФРЈ.
3. Развој и воведување на оптички комуникации.
4. Развој и воведување на сателитски комуникации.

Во областа на флексибилните производствени технологии и роботиката

1. Автоматизирана фабрика со флексибилно производство и интензивна примена CAD/CAM.

2. Развој и интеграција на флексибилни технолошки линии во различни индустриски гранки.
3. Истражување, развој и производство на интелигентни индустриски работи.
4. Препознавање на сцената и говорот во роботиката.
5. Роботи во флексибилните технолошки системи.

Во областа на нови материјали

1. Истражување, развој и производство на материјали и технологии за потребите на производството на електронски компоненти и составни делови.
2. Истражување, развој и производство на материјали, за екстремни температури, притисоци и оптоварување.
3. Истражување, развој и производство на композитни материјали и технологии од пресметките и конструкциите до финалната употреба.
4. Истражување, развој и производство на керамика за екстремни термомеханички оптоварувања и конструкци, до финалната употреба.
5. Истражување и развој на технологијата за производство на полимерни материјали.

Во областа на биотехнологијата

1. Развој на ензимските технологии за производство на аминокиселини.
2. Развој на технологиите за производство и примена на биокатализатори способни за деградација на токсични материјали.
3. Облагородување на индустриски микроорганизми со методи на генетичкото инженерство.
4. Производство на протени со висока биолошка активност со методи на генетичкото инженерство.
5. Дијагностика врз база на генетичкото инженерство за примена во медицината, ветерината, земјоделството и заштитата на животната средина.
6. Производство на храна (облагородување на растенија, животни и на почвата со примена на методи на генетичкото инженерство и агротехнологијата).
7. Технологии за преработка на примарните земјоделски производи за индустриски намени и исхрана.
8. Растителни генетички ресурси на Југославија (собирање, конзервирање, изучување, користење).
9. Добивање на нови суровини со фотосинтеза.
10. Биореактори, ферментори, мерни и контролни инструменти.
11. Производство на индустриски суровини со методи на генетичкото инженерство.
12. Примена на методите на генетичкото инженерство во шумарството.

Во областа на енергетските технологии

1. Моделирање на енергетски системи за рационално-користење на изворите на енергија.
2. Електрохемиски извори на електрична енергија.
3. Високотемпературна нековенционална конверзија на енергија.
4. Обновливи извори на енергија – сончева, геотермална, биомаса и др.
5. Суперспроводни магнети и криогена технологија.
6. Освојување на енергетска опрема за термоцентрали со голема моќност.
7. Истражување и развој на водородни енергетски постројки.
8. Истражување и развој на технологија на производството на нафта и гас.
9. Екстракција на уран од фосфорна киселина и од други неконвенционални извори.

Во областа на ласерите

1. Флексибилни ласерски системи за примена во индустријата (воведување и развој на нови техники на ласерска обработка на материјали, развој на нови мерни ласерски методи и автоматско ласерско управување и водење).
2. Медицинска опрема врз база на ласерски уреди.
3. Ласерски индуцирани хемиски реакции и сепарација на изотопи.
4. Ласери со трансверзална екситација со голема моќност.

Во областа на нуклеарната технологија

1. Технологија за преработка на ислужено гориво.
2. Технологија за преработка и депонирање на радио-активни отпадоци.
3. Технологија за производство на мох-горива.
4. Истражувачки нуклеарен реактор.
5. Нуклеарна сигурност на компонентите, системите и постројките.
6. Освојување на технологии на нуклеарниот горивен циклус.

Во областа на космичката технологија

Реализацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија во оваа област, во прво време, ќе се сведува на прибавување и дистрибуција на резултатите од турните истражувања и нивна интерпретација, обработка и користење, особено во областа на земјоделството, рударството, хидрологијата, метеорологијата, геодезијата, со примена на методата на далнинска детекција.

Во областа на моринската и сродна технологија

1. Комплексно изучување, искористување и заштита на Јадранско Море.
2. Комплексно изучување, искористување и заштита на водите.

Во областа на заштитата и унапредувањето на човековата животна и работна средина

1. Технологии со малку отпадоци и без отпадоци, т. н. „чисти“ технологии што ги неутрализираат отпадните материји; технологии за користење на секундарни суровини, за рецикулација на технички флуиди и пречистување на отпадни води и гасови; технички решенија за згрижување на разните видови опасни отпадоци.
2. Технологии за користење на нашите специфични природни енергетски и суровински ресурси, од становиште на нивното рационално користење и спречување на еколошките растројства; технологии за ревитализација на девастирани земјишта и простори и зачувување на еколошките системи од интерес за целата земја.
3. Техники за заштита од јонизирачки (радиоактивни, нуклеарни и сл.) и нејонизирачки (електромагнетни, топлинни и сл.) зрачења, бучава, како и технологии за производство на здрава храна на контаминирани земјишта.
4. Технички контрола и обезбедување на квалитетот на животните намирници и нивната здравствена, енергетска и заштитна исправност и вредност.
5. Други технички и технологии за заштита и унапредување на човековата средина, уредување на просторот, изградба на населби, инфраструктура и друго, со обезбедување секоја нова и класична технологија да има вградена опрема за заштита на околината.

3. КРИТЕРИУМИ ЗА ВРЕДНУВАЊЕ НА ТЕХНОЛОГИИТЕ, ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ, НА ЗАЕДНИЧКИТЕ ПРОЕКТИ И ЗАЕДНИЧКИТЕ ПРОГРАМИ

Критериумите за вреднување на технологиите ќе се применуваат при изборот на проекти и програми што ќе бидат кандидирани за финансиска поддршка од средствата за поттикнување на технолошкиот развој. Нивната примена ќе дојде до израз при процената на минималните услови што проектот мора да ги задоволи за да биде поттикнат, при изборот на приоритетните правци на технолошкиот развој и во ситуација кога ќе дојде до конкурентност на проектите.

3.1. Општи критериуми

Во Југославија ќе се развиваат, стекнуваат и воведуваат само технологиите што им одговараат на следните општи критериуми:

- да не претставуваат оптоварување за човековата животна и работна средина;
- да се во согласност со целите за јакнење на одбранбената способност на земјата и на општествената самозаштита.

3.2. Критериуми за вреднување на технологијата

Единствената основа за проценка на технологијата содржи независни критериуми за квалитетот на технологиите, степен на освоеноста и освојноста на технологиите и критериум на целта на примената на технологијата.

3.2.1. Квалитет на технологијата

Прв и незаобиколен чекор е определувањето или вреднувањето на југословенската позиција во однос на светот, посебно оној негов дел со чии стоки и услуги конкурираме на светскиот пазар. Тоа упатува на неопходноста за воведување на критериуми на квалитетот на технологијата. Можни се четири квалитетно различни ситуации:

1. да предничиме;
2. да бидеме во фронтот, паралелно со развиеите, со чии стоки и услуги сакаме да конкурираме;
3. да заостануваме, да бидеме без конкурентно способни стоки и услуги за светска конкуренција, но да го задоволуваме сопствениот, внатрешен пазар и евентуално да извезуваме во посебни аранжмани или посебни услови;
4. да немаме потреба или услови за определена група стоки и услуги.

Со оглед на човечкиот и образовниот потенцијал во Југославија во однос на светот, долгогодишниот пасивен однос спрема светските трендови на технолошкиот развој и изразито ниските почетни услови што се историски обусловени, само мошне мал број технологии можат да бидат насочени спрема првиот квалитет. Нив треба да ги идентификуваме, да ги ставиме во прв приоритет и максимално да го помагаеме нивниот развој. Исто така, потребно е да се идентификуваат технологиите кои, евентуално, со максимални погодности би можеле во иднина да се приклучат кон првиот квалитет, иако тоа сега не се.

Потребно е да се идентификуваат и технологиите кои, засновани врз компаративните предности на Југославија, со стимулативни мерки на општеството, можат да дадат резултати адекватни на вториот квалитет. На овој квалитет мора да му се даде централно место во технолошкото програмирање и да му се посвети максимално внимание бидејќи тој е потпора на идната извозна способност.

Третиот квалитет не е без важност. Моносите на Југославија и отсуството на потенцијали за широко стимулирање на достигнуањето на првиот и вториот квалитет, со постоење на потреби да не бидеме увозник на определени стоки и услуги, како и повремени можности за извоз во посебни услови и аранжмани ќе ги дефинираат подрачјата кои немаат услови да го надминат третиот квалитет.

Четвртиот квалитет, како група на технологии, е резултат од економските ограничувања што се природни за земја со големина и потенцијали како Југославија.

3.2.2. Аспирација (степен на освоеноста и освојноста на технологиите)

Степенот на освоеноста или на идното освојување на технологија претставува хиерархиски поредок, уредена скала која почнува со целосна освоеноста на технологијата со сопствени ресурси, а се завршува со отсуство на аспирација спрема технологијата. Скалата се употребува и за оценување на денешниот степен на освоеноста на технологијата и за оценување на можната аспирација во иднина.

Скала на аспирација спрема технологија

1. Меѓународно конкурентно способна технологија, без оглед на нејзиното потекло:
 - (а) заснована врз усовршување на постојната технологија во СФРЈ;
 - (б) усовршувана со меѓународна научно-техничка соработка;
2. Меѓународно конкурентно способна технологија;
 - (а) заснована врз развој со здружени ресурси на Југославија;
 - (б) заснована врз развој по пат на меѓународна научно-технолошка соработка со технолошки развиеите земји;
3. Меѓународно конкурентно способна технологија, прибавена со заедничко вложување со странски партнери:

(а) заедничко вложување остварено со ресурси на поединечен стопански субјект;

(б) вложување со здружени ресурси на Југославија;
4. Меѓународно конкурентно способна технологија, прибавена со лиценца, без значајни извозни ограничувања, а која овозможува употреба претежно на домашни материјали;

(а) усовршувана без учество на давателот на лиценца,
(б) усовршувана во соработка со давателот на лиценца;

5. Технологија настаната со усовршување на постојната технологија во Југославија, без оглед на нејзиното потекло, за трансфер во помалку развиените земји;

6. Технологија за домашни потреби, заснована врз меѓународна научно-техничка соработка со партнери од земји со слична технолошка развиеност заради поделба на трошоците на развојот и искористување на ресурсните бонитети на партнерот;

7. Технологија за домашни потреби, настаната на кој и да било начин, подложна на соодветна заштита;

8. Технологија заснована и содржана во купена опрема и машини, со информативно следење на таа технологија за да се купува зналецки;

9. Технологија спрема која не постои аспирација.

3.2.3. Оцена на реалноста на достигнувањето на аспирацијата спрема технологијата

При оценувањето на реалноста на достигнувањето на аспирацијата потребно е позитивно да се одговори на низа прашања. Во случај на негативен одговор на кое и да било прашање во низата, неминовно е преминување на пониско ниво на аспирација, додека позитивните одговори на сите прашања значат усвојување на можната аспирација.

1. Дали постојат неопходни кадровски можности или средства и начин тие да се создадат во потребниот рок?

2. Дали постои неопходна опрема или средства и начин да се набават во потребниот рок?

3. Дали постојат неопходни средства за финансирање на работата или начин да се соберат во потребниот рок?

4. Дали постојат неопходни институции за достигнување аспирација или начин во потребниот рок тие да се основат и да се доведат на ниво на потребната конкурентност?

5. Дали може да се најде погоден партнер (во случај ако се испитува аспирација во која е потребен партнер)?

6. Дали постојат посебни причини да не се применат економски критериуми?

3.2.4. Критериуми на целта на примената

Можна аспирација не значи и усвоена аспирација. Билансот на ресурсните потреби за збирот на сите можни аспирации може да биде поголем од расположивите ресурси на општеството. Во тој случај, избор на апсолутни приоритети може да се отвори со примена на критериумите што зависат од целта на примената, земајќи го предвид тоа дали проектот ги донесува следните резултати:

1. Суштествено зголемување на продуктивноста

2. Овозможување порационално и поквалитетно производство, квалитет на производите, како и зголемување на реалниот растеж на доходот по единица вложени средства

3. Суштествено зголемување на производството за извоз

4. Суштествено намалување на потрошувачката на енергија по единица вредност на производите

5. Поголема валоризација на енергетските потенцијали

6. Повоекенаменско валоризирање на суровините

7. Зголемување на вработеноста

8. Придонес за намалување на технолошкиот јаз во земјата.

3.2.5. Начин на примена на критериумите

Сите три критериуми (критериумот за квалитетот, критериумот за аспирацијата и критериумот за целта на примената), во своите скали им даваат поголем приоритет на оние проекти што го задоволуваат понискиот реден број, со тоа што вреднувањето се изведува на пондерирани (удначени) вредности на единиците на оцената и што критериумот за целта на примената се вреднува двојно.

При применувањето на наведените критериуми е неопходно конкурентните проекти да се вреднуваат и врз основа на апсолутните вредносно-парични критериуми, со споредување на трошоците.

За приемна на оваа методологија е потребна организирана работа на експерти од различни области на науката и технологијата. Експертскиот систем ќе го развива и координира Сојузниот комитет за наука и технологија, потпирајќи се врз веќе постигнатите резултати на Сојузот на самоуправниот интересни заедници за наука на Југославија во основањето на експертскиот систем.

Функционирањето на експертскиот систем и начинот на проценување на проектите поблиску се уредуваат со сојузен закон, со кој ќе се уредат начинот и условите за користење на средствата за поттикнување на технолошкиот развој на Југославија.

3.3. Диференцирана поддршка за достигнување на целите

Заради дефинирање на диференцираната поддршка за достигнување на целите потребно е вкупните активности на развојот на технологијата да се сегментираат на два сектора:

1. Слободен сектор, во кој сите дејности се развиваат слободно, без директни надворешни интервенции, на кој пазарот, јасните и предвидливи услови за стопанисување му овозможуваат развој, кој овозможува помалку или повеќе конкурентна способност во светската поделба на трудот, а со тоа и способност за задоволување на развојните потреби на општеството. Тука спаѓа сè освен она што е во вториот сектор, т.е. во насочениот.

Во слободниот сектор сè се развива слободно. Здружениот труд е иницијатор, креатор и извршител на сите активности, а државата има улога да обезбеди јасни предвидливи услови за стопанисување и индиректно, диференцирано го насочува развојот на одделни области, при што степенот на регулираноста на пазарот го определува степенот на слободата на однесувањето на стопанските субјекти од тие области.

Сите денешни и нови организациони можности во врска со здружувањето на потенцијалите на стопанските субјекти и научноистражувачките институти треба да бидат приоритетна задача на коморите и здруженијата, со максимална, но индиректна поддршка од државата.

Главни елементи спрема кои државата ги изградува стимулативните услови и политиката на управување со развојот во слободниот сектор, и тоа со мерки на економската политика, се:

- намалување на потрошувачката на енергија по единица производ,

- намалување на потрошувачката на суровини по единица производ.

- намалување на количеството на трудот по единица производ,

- поголемо користење на фиксните фондови.

Тоа ќе резултира со зголемување на извозната способност при суштествени ограничувачки фактори - загадување на околината по единица производ и замена на увозните репродукциони материјали со домашни, а што во голема мера ќе зависи од резултатите и успехот на спроведувањето на технолошката стратегија во насочениот сектор.

2. Насочен сектор, во кој влегуваат некои области што развиениот свет веќе ги решил и ги довел на степен на саморепродуктивност, што ние го пропуштивме или не можевме да го сториме, како и оние области од кои и развиениот свет го очекува главниот агенс на развојот до крајот на векот.

Во насочениот сектор се развива сè во услови во кои самоуправниот органи на државата - општеството имаат интервентна, координативна и контролна улога, додека развојот не се доведе до степен на кој можат постепено да се применат условите што важат за слободниот сектор. Здружениот труд со системот на планирање е креативен предлагач, финансиер, извршител и корисник на резултатите на тој развој.

Главни елементи спрема кои државата - општеството ги установува условите и политиката на управување во насочениот сектор (со формирање на Сојузниот комитет за наука и технологија, со обезбедување средства за поттикнување на технолошкиот развој и со јакнење на улогата на Сојузот на самоуправниот интересни заедници за на-

ука на Југославија заради преземање на дел од истражувачкиот ризик) се:

(1) Интервенцијата - со поттикнувачките средства и со средствата на Сојузот на самоуправните интересни заедници за научна работа:

- за стимулирање на научноистражувачки и истражувачко-развојни заеднички проекти што ги финансираат организациите на здружен труд од повеќе социјалистички републики и социјалистички автономни покраини, а кои се во согласност со стратегијата на технолошкиот развој на Југославија, и тоа во вид на учество од поттикнувачките средства и со помош на други олесненија, со височина на тоа учество директно во функцијата на (а) компетенцијата на предлагачите, (б) бројот на учесниците од различни социјалистички републики и социјалистички автономни покраини и (в) намерите на заедничкото производство што ќе следува по успешното завршување на проектот;

- за стимулирање на научноистражувачките проекти што, во согласност со стратегијата на технолошкиот развој на Југославија, ги работат организации на здружен труд од научноистражувачката дејност во соработка со странски научни организации, така што нашите институции да се доведат во исти услови со нивните странски партнери (до 50% од вкупните трошоци на проектот), под услов од југословенска страна да постои организирана соработка од повеќе републики и покраини, така што спрема странскиот партнер да се појавува организацијата координатор на конзорциумот на научни институции и производствени организации на здружен труд.

(2) Координација - со иницирање организирање на конзорциум на субјектите на здружениот труд што ќе здружуваат средства за учество во финансирањето на проектите;

(3) Контрола - во прв ред ќе се следи дали некои субјекти на здружениот труд се држат настрана од овие координирани напори, како и донесувањето и остварувањето на планските документи, а потоа ќе се контролира одвивањето на вкупниот процес.

4. СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТРАТЕГИЈАТА НА ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ НА СФРЈ

Спроведувањето на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија бара од сите релевантни субјекти со своите активности, во рамките на уставните надлежности, да донесуваат и спроведуваат мерки за нејзино остварување.

Стратегијата на технолошкиот развој на Југославија претставува основа и рамки во кои се усогласуваат елементите на заедничкиот технолошки развој преку создавање на правно-системски и економско-системски услови, во кои ќе се реализира програмата на мерки на сојузните органи за реализација на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија и мерките и програмите што ќе ги донесат републичките и покраинските надлежни органи.

4.1. Улогата на сојузните органи

4.1.1. Стопанскиот систем и стратегијата на технолошкиот развој на СФРЈ

Стопанскиот систем претставува основа на потсистемот на науката и технологијата. Затоа стратегијата на технолошкиот развој на Југославија не може да се реализира ако стопанскиот систем не ѝ создаде мотив и економска принуда на организацијата на здружен труд - стоковен производител да вложува во технолошкиот развој, зашто технологијата е предмет на стратегијата на стоковниот производител кој со подигање на нивото на своите знаења и на технолошката способност ја обезбедува својата конкурентна способност на пазарот на стоки и услуги.

Научноистражувачката работа како основ на технолошкиот развој и технолошкиот развој се врзани за голем ризик и неизвесност на крајниот резултат и стоковниот производител им пристапува и влегува во вложување само ако нема друг и полесен начин да го обезбеди својот опстанок и својот просперитет во стопанскиот систем. Затоа афирмацијата на пазарниот систем на стопанисување и претприемството на субјектите што работат со општествени средства, како и на оние што работат на општествени средства за производство, се неопходен услов стратегијата

на технолошкиот развој на Југославија да се оствари во потребна мера за да се намали технолошкиот јаз помеѓу Југославија и земјите со пазарно стопанство, на секторите каде што е тоа возможно, како и да се одбегне негово натамошно зголемување.

Новите технологии, во почетните фази на својот развој, не располагаат со капитал врз основа на кој би се развиле. Основот на нивниот развој лежи во подвижниот капитал, кој мора да дојде во новите технологии од зрелите технологии, што го имаат, а не е оправдано натамошно вложување во тие зрели технологии. Затоа меѓугранската подвижност на капиталот е исто толку суштествена како и територијалната. Стопанскиот систем мора да ги обезбеди обете подвижности на капиталот.

Подвижноста на работната сила е еден од суштествените услови за побрз и ефикасен пренос на знаењето од местото каде што тоа настанува на местото на примената. Затоа стопанскиот и општествениот систем мора да обезбеди како територијална, така и подвижност на луѓето меѓу ОЗТ од научноистражувачката, истражувачко-развојната и производствената дејност со адекватни промени на стабелната политика и со решенија од областа на минатиот труд. Без решавање на овие проблеми не е возможно во функција на технолошкиот развој на Југославија да се стават оние наши кадри што сега работат во науката на други земји.

Промените во стопанскиот систем и неопходните општествено-економски реформи претставуваат главна задача и придонес на сојузните органи во реализацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија.

4.1.2. Мерки за поддршка

Сојузните органи, во рамките на своите надлежности, ќе предлагаат мерки на економската политика заради стимулирање на вложувањата на организациите на здружен труд во научноистражувачки и истражувачко-развојни програми за технолошки развој, оспособување на научноистражувачките и истражувачко-развојните институти со кадрите и опремата да обезбедат реализација на стратегијата на технолошкиот развој, оспособување на југословенската научноистражувачка и технолошка инфраструктура да ги изврши своите функции.

Во таа смисла ќе се предлагаат:

4.1.2.1. Мерки за индиректна поддршка

- обезбедување кредитен потенцијал кај деловните банки за научноистражувачки, истражувачко-развојни и иновациони програми на организациите на здружен труд од материјалното производство, како и инвестиции во организациите на здружен труд од научноистражувачката и истражувачко-развојната дејност;

- усогласување на политиката на трансфер на технологија од странство со сопствениот научно-технолошки развој;

- поттикнување, договарање и организирање на меѓународна научна, техничка и стручна соработка врз основа на интерес, рамноправност и реципрочност, како на билатерално, така и на мултилатерално ниво;

- стимулирање на организациите на здружен труд да го зголемат бројот на своите работници на постдипломски и докторски студии и да ги зголемат вложувањата во перманентно образование на своите работници;

- обезбедување поповолна положба на организациите на здружен труд од научноистражувачката и истражувачко-развојната дејност во приоритетите на девизното плаќање;

- обезбедување повољности на царинската политика за ОЗТ од научноистражувачката и истражувачко-развојната дејност во поглед на набавките на репродукциони материјали и истражувачка опрема од увоз, со посебен акцент врз упростувањето на процедурата на увоз на репродукциони материјали за истражувачките проекти;

- обезбедување поадекватна примена на Единствената класификација на дејностите во фискални цели;

- зголемување на обемот на информационата содржина на статистичките истражувања релевантни за науката и технологијата; установање и следење на вредносните показатели на техничко-технолошкиот биланс на земјата;

– овозможување на научноистражувачките организации да основаат филијали во странство, како и лизинг на научноистражувачка опрема од странство;

– консолидирање и оспособување на постојните сојузни организации за вршење на функциите во согласност со стратегијата на технолошкиот развој на Југославија во областа на метрологијата, патентите, стандардизацијата, соодветната организација на библиографската дејност, како и основање на југословенска банка на гени како нова сојузна организација и формирање на југословенска комисија за генетски ресурси;

– јакнење на улогата на инженерингот и консалтингот во инвестиционата градба на инвестициони објекти во земјата;

– мерки со кои се регулира статусот и се поттикнува експерименталното производство во институтите за техничко-технолошки и биотехнички науки во фазата на развој на нова производство додека обемот на тоа производство не достигне комерцијални размери;

– и други мерки.

4.1.2.2. Мерки за директна поддршка

а) Формирање средства за поттикнување на технолошкиот развој,^{*)} заради поддршка на стопанските субјекти што ќе вложуваат во научноистражувачки и истражувачко-развојни програми, во согласност со правците на технолошкиот развој дефинирани во стратегијата на технолошкиот развој на Југославија.

Со средствата за поттикнување на технолошкиот развој на Југославија ќе се овозможи:

– да се стимулираат и поддржат проектите за меѓународна соработка со странски партнери, во кои од југословенска страна учествува конзорциум на работни организации на здружен труд од материјалното производство и научноистражувачките организации, во кој се застапени организации од повеќе републики и автономни покраини, со мотив нашите работни организации да добијат во меѓународната соработка иста поддршка од општеството каква што имаат нивните странски партнери;

– да им се даде поддршка на југословенските учесници во меѓународните истражувачки проекти што се на линијата на реализација на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија во подготовката на кадри и опрема, за да се обезбеди да бидат примени како рамноправни партнери во таа соработка;

– содржината на работата врз програмите да се одвива во согласност со стратегијата на технолошкиот развој на Југославија, да се намали ризикот на организациите на здружен труд што вложуваат во програми од научноистражувачки и истражувачко-развоен карактер заради охрабрување на поамбициозните и објективно потешките и поризични истражувања;

– да се стимулираат и поддржат проектите што ги изведуваат конзорциумите на работни и научноистражувачки организации од повеќе републики и автономни покраини, со мотив за интегрирање на југословенските ресурси и напори;

– учество на федерацијата во финансирањето и изградбата на југословенска научна инфраструктура која не постоеше до донесувањето на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија.

Во средствата за поттикнување на научниот и технолошкиот развој ќе се поттикнуваат сите етапи на развојните напори до степенот на реализација што е предмет на освојување на производството и на етапите што следат, што ќе биде прецизирано со посебен сојузен закон.

Средствата по карактер ќе бидат вонбуџетски, со стабилни извори, што ќе се обезбедат со посебен сојузен закон.

Проектите што ќе ги задоволат критериумите установени со стратегијата на технолошкиот развој на Југославија и критериумите установени со законот за средствата за поттикнување на технолошкиот развој, а врз основа на оцената и предлогот на експертскиот систем на Сојузниот комитет за наука и технологија, ќе се поттикнуваат со овие средства, за што одлука донесува Сојузниот комитет за наука и технологија. Стручната служба на Сојузниот комитет за наука и технологија ќе ги врши струч-

ните и административните работи врзани за користењето на средствата за поттикнување и следење на реализацијата на проектите.

За овие средства може да се кандидира само конзорциум на ОЗТ:

– во кој се вклучени организации на здружен труд од материјалното производство и од научноистражувачката и истражувачко-развојната дејност од две или повеќе републики односно покраини;

– ако технологиите што се предмет на проектите односно на заедничките програми одговараат на општите критериуми и на посебните критериуми предвидени со оваа стратегија, што го утврдува Сојузниот комитет за наука и технологија;

– ако конзорциумот го координира организација од материјалното производство;

– ако организациите на здружен труд располагаат со соодветни кадровски, материјални и технички ресурси за успешна реализација на проектите или на заедничката програма, што го утврдува Сојузниот комитет за наука и технологија.

Посебните програми за фундаментални и применети истражувања неопходни за технолошкиот развој се кандидираат според посебни услови, што ги утврдува законот за средствата за поттикнување на технолошкиот развој.

Сите кандидирани проекти, проценети со општите и посебните критериуми, мораат да ги задоволат следните услови:

– целите да не им се под минималните по основа на сите три посебни критериуми, што ќе го определи законот за средствата за поттикнување на технолошкиот развој;

– како свој резултат да имаат нов производ, производствена постапка (технологија) или системско знаење. Кандидирањето на поттикнувачки средства го најавува организацијата на здружен труд која е координатор на конзорциумот. Таа материјално одговара за вкупното одвивање на работите врз проектот односно програмата, како и за наменското трошење на поттикнувачките средства.

б) Ќе се изгради единствен систем на научно-технолошки информации (СНТИ) како потсистем на општествениот систем на информирање (ОСИ) кој, со формирање на сопствени бази на податоци и со поврзување со базите на податоци во светот, ќе обезбедува информации релевантни за спроведување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија. Системот на научно-технолошки информации треба да има оперативни врски со другите релевантни потсистеми на општествениот систем на информирање, како што се: библиотечниот информациоен систем (БИС), информациониот систем на статистиката, информациониот систем на екологијата, патентниот информациоен систем итн.

СНТИ на Југославија е незаобиколив во реализацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија, зашто ќе обезбеди и ќе овозможи:

– рационална и ефикасна работа врз проектите што реализираат освојување на технологиите предвидени со оваа стратегија, обезбедувајќи целосен увид во југословенската и меѓународната продукција на научни и технолошки резултати;

– југословенската научноистражувачка продукција да стане дел од светските банки на податоци по пат на размена на информации содржини;

– спрема земјите во развој Југославија да се појави како значаен давател на технологија, што е невозможно да се оствари без СНТИ;

– информациониот систем на статистиката на Југославија во оваа област да биде приспособен за потребите на меѓународните споредувања.

4.1.3. Трансфер на странска технологија

Прибавувањето на технологија мора конзистентно да се посматра како инструмент на стопанскиот развој во остварувањето на целите на општеството. И понатаму ќе биде потребен значителен увоз и трансфер на странска технологија поради тоа што Југославија:

– мора да продолжи со напорите за зголемено вклучување во меѓународната поделба на трудот;

– мора да освојува нови пазари што е често многу тешко да се освојат без трансфер на технологија за производство на стоките и услугите на кои тој пазар навикнал;

^{*)} Во смисла на член 279 став 5 од Уставот на СФРЈ

– нема кадровски ни други потенцијали што би овозможувале самостоен развој на сите потребни технологии.

Меѓутоа, мора да се воспостави принцип секој увоз и трансфер да обезбедат напредок во технолошкиот развој на Југославија. Во таа смисла:

– увозот мора да биде селективен и координиран и во согласност со стратегијата на технолошкиот развој на Југославија;

– трансферот мора да биде следен со подлабоко освојување на знаење и, секаде каде што е тоа опавдано и можно, облагороден со сопствени научноистражувачки активности;

– увозот и трансферот на технологија мораат да бидат без рестриктивни клаузули во поглед на примената на домашни материјали и правото на усовршување на купената технологија;

– мора да му се даде предност на трансферот на технологија преку заеднички вложувања и други современи форми на меѓународна економска соработка, секаде каде што е тоа можно.

Истовремено, мораат да се спречат негативностите што во минатото значително ги намалија позитивните ефекти на увозот и трансферот на технологија, и тоа:

– намалување на побарувачката за домашни научноистражувачки и истражувачко-развојни резултати од страна на организациите на здружен труд од материјалното производство;

– рестриктивност во поглед на трансферот на купената технологија во Југославија и примената на домашни материјали во производот што се реализира со купената технологија, како и други рестрикции;

– негативни еколошки влијанија;

– невообичаено висок *quality* и други надомести.

Со инвестирање во развојот на кадри во областа на меѓународниот трансфер на технологија и патентното инженерство можно е значително да се намалат наведените негативни ефекти на увозот и трансферот на технологија.

4.1.4. Стандардизација

Во согласност со освојувањето, развојот и примената на нови технологии, унапредувањето на производството, посебно на квалитетот на производите и нивното подигање на светско конкурентно ниво, како и зради воведување на унификација, типизација, попрецизна и единствена нomenclатура и др., треба да се изгради современ систем на југословенска стандардизација усогласен со водечките системи во светот и да се оствари повисок степен на користење на искуствата на меѓународните организации за стандардизација, како што се ISO, IEC и други. Тоа ќе се постигне со организационо споредбена и временски синхронизирана соработка со меѓународните организации за стандардизација во кои е зачленета Југославија.

Во врска со тоа е неопходно да се унапреди системот на стандардизација со кој поуспешно ќе се влијае врз остварувањето и одржувањето на технолошката основа за: единство на југословенскиот пазар; отстранување на пречките во меѓународниот промет на производи и услуги; типизација и унификација на производите, работите и услугите и рационално користење и поторшувачка на природните блага и енергијата; обезбедување заштита на животот и здравјето на луѓето, животната средина и заштита на општествените средства и на имотот на работните луѓе и граѓаните; јакнење на одбранбената способност и безбедноста на земјата; развој и унапредување на производството, прометот на производи, изведувањето на работи и услуги, како и за утврдување и обезбедување на квалитетот на производите, работите и услугите; заштита и известност на потрошувачите во поглед на карактеристиките на квалитетот на производите, работите и услугите, обработка и брзо, точно и лесно разбирливо соопштување и пренесување на информации и подобро меѓусебно спокојување.

Тоа ќе се обезбеди: со побрзо донесување на југословенски стандарди кои ќе бидат во поголема мера припогодени кон меѓународните стандарди и технички нормативи и други прописи и со нивно ажурирање со промените на техниката и технологијата и со потребите на развојот на нашата земја во согласност со стандардизацијата во

светот; со поефикасна контрола на примената на овие документи; со воведување на систем на атестирање и соодветен инспекциски надзор; со развивање на систем на информирање и образование на кадри; со поактивно вклучување во работата на меѓународните организации за стандардизација, со рационално решавање на прашањето за системот на југословенски лаборатории за испитувања и со други мерки.

4.1.5. Метрологија

Успешното остварување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија, посебно развојот и примената на нови технологии, остварувањето и утврдувањето на потребниот квалитет на производите, размената на производи и услуги во земјата и со светот, бараат интензивен и динамичен развој на метрологијата. Тргувајќи од стратегиското значење на метрологијата и од заедничките потреби и интереси на целата земја, ќе се доградува единствениот Метролошки систем на СФРЈ, кој ќе биде оптимално усогласен со меѓународниот метролошки систем.

Со доградба на единствениот Метролошки систем на СФРЈ и со обезбедување на негова успешна работа и плански развој ќе се обезбеди мерно единство во земјата и со светот и потребни метролошки информации, што е посебно значајно за технолошкиот развој на Југославија и за меѓународно признавање на резултатите од мерењата.

Тоа ќе се обезбеди: со натамошно забрзано донесување на метролошки прописи, усогласени со меѓународните препораки; со интензивно остварување и преглед на еталоните на основните и изведените единици на Меѓународниот систем на единици; со сеопфатно испитување на типот и преглед на мерилата; со интензивно остварување и преглед на мострите на референтните материјали; со планско формирање и развој на метролошки лаборатории; до научноистражувачка работа во областа на метрологијата, посебно заради развој на методите на мерење, мерните средства и методите на испитување на тие средства; со активна меѓународна соработка во областа на метрологијата, посебно заради учество во изработката на меѓународни препораки и метролошки прописи и обезбедување редовно споредување на југословенските (примарни) еталони со меѓународните еталони; со развиен информациски систем во областа на метрологијата; со доследен надзор над спроведување на метролошките прописи и кадровско јакнење и образование и оспособување на потребните кадри за метролошката дејност.

4.1.6. Патентна заштита

Потребна е широка општествена акција со политиката на распределба да се обезбеди единствено за целата земја право на авторот на патент на учество во потенцијалниот приход од користењето на патентот, без оглед на тоа што предметот на патентот настанал со работа со општествени средства. Само личната заинтересираност на авторот на патентно чист и патентно способен изум може да го стимулира да ја покрене и да ја заврши објективно тешката патентна процедура. Денешната состојба што ја карактеризира отсуство на интерес на работниците – изумители да патентираат, а кои работат со општествени средства, а главна причина за малиот број патенти од ОЗТ на југословенското стопанство.

Неопходно е да се направат поефикасни и територијално да се разделат некои функции на Сојузниот завод за патенти.

4.2. Улога на републичките и покраинските органи

Во спроведувањето на стратегијата и технолошкиот развој на Југославија значајна е улогата на надлежните републички и покраински органи, посебно во областа на:

– донесувањето на републички односно покраински програми и мерки за реализацијата на оваа стратегија;

– донесувањето на мерки за поддршка на развојот на науката и технологијата, од својата надлежност, како додатни мерки неопходни за реализацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија.

4.2.1. Донесување на републички односно покраински програми за реализацијата на СТРЈ

Социјалистичките републики и социјалистичките автономни покраини ќе донесат свои програми за реализацијата на оваа стратегија, со посебен акцент врз правците и начините на реализација на развојот на одделни научни дисциплини, во што посебна улога има здружениот труд непосредно и преку самоуправната интересовна заедница за наука, како и преку самоуправната интересовна заедница за образование во областа на приспособувањето на образованието кон потребите на реализацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија.

4.2.2. Мерки за поддршка што ќе се реализираат со општествени договори и со договори на републиките и на автономните покраини

Сојузните органи ќе иницираат односно ќе поттикнуваат донесување на општествени договори и договори заради реализација на мерките за поддршка на развојот на науката и технологијата, а што се во надлежност на републиките односно покраините, вклучувајќи и мерки со кои мора да се обезбеди:

- во средното, насоченото и во високото образование да се дефинираат и достигнат нормите на опременост на образовните институции релевантни за технолошкиот развој, како и да се остварат другите показатели за квалитетот на образованието. Исто така, потребни се активности за иновација на програмите во училиштата што се приспособени кон формирањето на кадри за технологиите на иднината, како и воспоставување трајна активност за пронаоѓање, мотивирање и насочување на способните и талентирани ученици и студенти; неопходно е основата на патентното инженерство и на патентното право да се вгради во програмите на ВШО;

- усогласување на вложувањата во стопански инвестиции со неопходните вложувања во инвестиции во научноистражувачките и истражувачко-развојните институти, како и на факултетите на кои е организирана научноистражувачка работа, а се релевантни за спроведување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија;

- стимулирање на организациите на здружен труд, со мерки на даночната политика и на политиката на распределба, да ги зголемат вложувањата во научноистражувачките и истражувачко-развојната дејност, како и факултетите што имаат организирана научноистражувачка работа;

- реализација на полноштите во даночниот систем за авторите на патенти, технички унапредувања и иновации;

- решавање на статусот и материјалната положба на афирмираните научни работници – Југословени што работат во угледни институции на развиените земји за време на нивните работни престои на нашите универзитети и во научните институти, што ќе овозможи нивно ставање во функцијата на остварување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија, дури и ако не постојат услови за нивно трајно враќање.

4.3. Улогата на организациите на здружен труд во спроведувањето на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија

Основен носител на реализацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија е здружениот труд кој, во рамките на назначените правци на технолошкиот развој, ќе ги дефинира научноистражувачките и истражувачко-развојните проекти и заедничките програми.

Научноистражувачката работа и технолошкиот развој мораат да станат составен дел на плановите на секој

стопански субјект, кој ќе обезбеди здружените работници да бидат иницијатори, носители, реализатори и корисници на научно-технолошките достигнуања, при што основните цели и критериуми мораат да бидат насочени кон подигање на конкурентната способност во светската поделба на трудот.

Во создавањето мотиви организациите на здружен труд интензивно да го прифатат планирањето и реализацијата на програмите за сопствен технолошки развој, суштествено е да постои пазар со конкуренција на стоки и услуги и организациите на здружен труд да функционираат во услови на економска принуда. Некономските фактори (престиж, политички апели и сл.) не се делотворни кога е во прашање технолошкиот развој и не можат да ја мотивираат организацијата на здружен труд да планира и да вложува во истражувања и нови технологии.

Вкупното вложување на организациите на здружен труд од материјалното производство во научен и технолошки развој, како своја компаративна основа и мера, мора да го има вложувањето на претпријатијата од иста гранка во развиените земји со пазарно стопанство.

Големите интегрирани целини не можат да бидат исклучиви носители на научно-технолошкиот развој. Малите и средните организации на здружен труд и малото стопанство, исто така, треба да имаат определена улога. Задружувањето на постојната ситуација, каде што големите интегрирани целини во стопанството се речиси исклучителни носители на технолошкиот развој, би имало за последица големите организации да се преоптоваруваат со вложувања во научни истражувања, а од друга страна се дестимулира и стеснува кругот на носителите на технолошкиот развој. Потребно е да се земе предвид фактот дека малите и средните работни организации и малото стопанство имаат способност брзо да се приспособуваат кон промените, што не им е својствено на големите интегрирани целини.

Планот на технолошкиот развој на организациите на здружен труд, покрај другото, опфаќа:

- конкретни цели и ориентации што се потпираат или произлегуваат од целите и ориентацијата на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија и од програмите на републиките односно на покраините за нејзина реализација;

- избор на базни технологии чија непосредна реализација или примена во сопствените технологии и процеси на работата претставува рамки на планот на технолошкиот развој на организациите на здружен труд;

- избор на иновациски ориентации во постојните производствени технологии и воведување на нови технологии со кои се определуваат правците на промените на постојната производствена структура, се менува и доградува производствената ориентација;

- клучни елементи на економско-пазарната стратегија што се засноваат врз можностите за достигнуање на цели-те;

- интегрирани научни програми што следуваат од уеството во такви програми врз основа на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија и на републичките односно на покраинските програми за нејзината реализација, како и интегрирани програми и посебно важни програми што се реализираат со здружени потенцијали на делови на организациите на здружен труд;

- планови за развој на кадри и знаења неопходни да ги реализираат стратегиските определби;

- услови и ограничувања што се јавуваат во рамките на организациите на здружен труд;

– организација за управување на ниво на работна и сложена ОЗТ која ќе овозможи технолошка и развојна флексибилност и приспособување кон условите на пазарот.

Функционирањето на организациите на здружен труд во условите на пазарот и економската принуда создава мотив за позитивен однос спрема иноваторството и работничкото творештво, кое ѝ донесува корист на организацијата на здружен труд, ги намалува трошоците и ја прави конкурентно послобна. Во такви услови, и политиката на наградување на творештвото може да биде адекватно решена во организациите на здружен труд кои се единствен амбиент за решавање на постојните проблеми и за отстранување на противречностите во областа на творештвото. Во тој контекст, во областа на иноваторството и пронаоѓаштвото останува надвор од организациите на здружен труд, како општествена грижа, создавањето и одржувањето на поволна општествена клима и услови за обезбедување континуитетот на иновациите, вклучувајќи го и поттикнувањето на создавање агенции за поврзување на индивидуалните иноватори и пронаоѓачи со организациите на здружен труд, корисниците на иновациите, како и создавање на стимулативна фискална и друга политика во однос на творците на унапредувања, иновации и авторите на патенти.

4.4. Големи технички, инфраструктурни системи^{*)}

Ефикасноста на функционирањето на големите системи, степенот на нивната корисност и усогласеност, како и нивниот непрекинат технолошки развој, суштествено зависат од начинот на управување со тие системи.

Големите технички, инфраструктурни системи мораат да станат целосна производствено-функционална интеграција. Развојот на големите системи мора да обезбеди единство на општествено-економските односи во рамките на тие системи, заради обезбедување единство во функционален, технички и технолошки поглед;

– здружувањето во големи системи, врз принципите на ресурска и технолошка поврзаност, со помош на науката и технологијата, да придонесува за постигање максимална продуктивност и саморепродуктивност;

– доследно да се спроведуваат правилата техничката опременост, технологијата на работата и технолошката дисциплина да бидат технолошки и просторно единствени на целиот југословенски простор, при соодветно меѓународно поврзување;

– од гледиштето на општеството, одговорноста за договорените технолошки квантитативни и квалитативни карактеристики да ја поднесува системот како целина, без оглед на внатрешните односи и нивната распределба.

Големите технички, инфраструктурни системи мораат да одиграат голема и суштествена улога во опособувањето на организациите на здружен труд – производителите на опрема за задоволување на потребите на овие системи и за извоз. Со квалитетни долгорочни развојни, истражувачко-развојни и научноистражувачки проекти, тие системи мораат однапред да ги дефинираат своите потреби за набавка на опрема и за техничките карактеристики на таа опрема за да може домашната индустрија да се подготви да им понуди опрема и со тоа на таа опрема да ѝ создаде референци без кои е невозможен извозот.

^{*)} Под „инфраструктурни системи“ се подразбираат организациите што не ги вршат своите активности во услови на конкуренција на пазарот: Електростопанство, ПТТ, ЈЖ итн., како и комуналните системи на поголемите градови.

4.5. Меѓународна научно-технолошка соработка

Заради остварување на стратегијата на технолошкиот развој на Југославија надлежните сојузни органи и асоцијациите на стопанството ќе донесат посебни програми за научно-технолошка соработка со странство врз билатерална и мултилатерална основа.

Со тие програми особено мораат да се опфатат: нашите интереси и можности за соработка денес, оценка на можностите за идна соработка; условите за финансирање и оценка на можните економски и девизни ефекти; траење на заедничките потфати или купопродажни односи со оценка на нивниот натамошен развој; конкретна содржина на соработката и нејзините ефекти; оценка на можностите за проширување на соработката под услов за проширување на нашите технолошки и стопански можности.

Со планирањето и програмирањето на таа соработка ќе се обезбеди: повисок степен на координација на ниво на Југославија и организиран настап спрема странство; поактивно учествување во креирањето на програмите за меѓународна технолошка соработка и развој во рамките на организациите и организациите од системот на Обединетите нации; подготовка на долгорочни програми за соработка со регионалните економски организации и интеграции; вклучување во светските системи на научни и технолошки информации.

Заради обезбедување на информации за инженерингот и технолошките капацитети со кои располага нашата земја, а за да се развива соработката со земјите во развој и да се изработат заеднички програми за таа соработка, потребно е: да се воспостави и одржува ажурен регистар за расположивите капацитети за истражување и развој, посебно за оние што би можеле да се ангажираат на проекти од заеднички интерес со други земји во развој; да се одржува преглед на нашите технологии што опфаќаат производство и системски знаења, искуства стекнати во реализацијата на огледни проекти, технолошките знаења и расположивост на капацитетите за обука на кадри. Така системски собраните информации, со посредство на системот на научно-технолошки информации на Југославија, треба да им бидат ставени на располагање на земјите и институциите одговорни за одделни сектори, на меѓународните организации, на центрите за трансфер на технологија и сл. Потребно е да се воспостават соодветни аранжмани со заинтересираните земји за преференцијален третман во трансферот на технологија, врз реципрочна основа, што нема да бидат во спротивност со националното законодавство. Потребно е да се зајакне соработката со сите земји во развој што располагаат со определени технологии и научни دستигања.

Заради развивање на технолошката соработка со развиените земји и со економските интеграции на тие земји е потребно, во функција на остварувањето на правците на технолошкиот развој на земјата утврдени со оваа стратегија, да се идентифицираат конкретните предлози (годишни и повеќегодишни) на проектни иницијативи што би се реализирале во соработка со тие земји или во рамките на заеднички програми на нивните економски интеграции. Потребно е координирано, зависно од економскиот интерес на стопанските, истражувачко-развојните и научните организации, да се подготвуваат програми за соработка што би се иницирале и разгледувале на заседанијата на мешовитите меѓудржавни тела за стопанска и научно-технолошка соработка врз билатерална и мултилатерална основа.

Потребно е да ги следиме и, каде што одговара, да се вклучуваме, координирано, во најновите технолошки мултилатерални програми и така да му обезбедуваме додатни

импулси на стопанскиот и технолошкиот развој на земјата, но да не дозволиме нашата наука во тие програми да има сервисна улога.

Југославија во меѓународните организации, посебно во рамките на системот на Организацијата на Обединетите нации, заедно со неврзаните земји и со земјите во развој, ќе продолжи и ќе го интензивира ангажирањето за по-поправедно меѓународно регулирање на прашањето за трансфер на технологија и заштита на индустриската сопственост, како и за изградување на стратегија за технолошка трансформација на земјите во развој.

Во сите меѓународни активности за научна и технолошка соработка е неопходна ефикасна работа на надлежните сојузни, републички и покраински органи. Здружениот труд, посебно преку самоуправните интересовни заедници за наука на републиките и покраините и Советот на самоуправните интересовни заедници на Југославија, на проблемот на меѓународната техничка соработка мора да му посвети поголемо внимание отколку досега во поглед на создавањето програмски материјални услови за таа соработка.

4.6. Иновирање на стратегијата на технолошкиот развој на СФРЈ

Стратегијата на технолошкиот развој на Југославија треба да се иновира во временски периоди што ќе зависат од брзината и квалитетот на одвивањето на процесот на реализација на самата стратегија и од брзината и квалитетот на промените во земјата и во светот во областа на технолошкиот развој. Иновирање на оваа стратегија ќе се врши, по правило, во периоди од три до пет години.

432.

Врз основа на член 124 став 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 286 став 2 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 29 април 1987 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРИФАЌАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ДОГОВОР ЗА ПОСЕБНИТЕ МЕРКИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА НАЈБРЗ РАЗВОЈ НА САП КОСОВО ВО ПЕРИОДОТ ОД 1986 ДО 1990 ГОДИНА

Се прифаќа Општествениот договор за посебните мерки за остварување на политиката за најбрз развој на САП Косово во периодот од 1986 до 1990 година.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 68
29 април 1987 година
Белград

Претседател на
Собранието на СФРЈ,
Иво Врандечкиќ, с. р.

Потпретседател
на Соборот на републиките и
покраините,
Никола Филиповиќ, с. р.

433.

Врз основа на член 281 став 1 точка 5 и член 286 став 3 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 12 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 29 април 1987 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ФИНАНСИСКИОТ ПЛАН НА НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА 1987 ГОДИНА

Се потврдува Одлуката за Финансискиот план на Народната банка на Југославија за 1987 година, што ја донесе Советот на гувернерите со својата одлука О. бр. 122 од 12 март 1987 година.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 212
29 април 1987 година
Белград

Претседател на
Собранието на СФРЈ,
Иво Врандечкиќ, с. р.

Потпретседател
на Соборот на републиките и
покраините,
Никола Филиповиќ, с. р.

434.

Врз основа на член 281 став 1 точка 5 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со член 286 став 3 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и со член 12 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини, Собранието на СФРЈ, на седницата на Соборот на републиките и покраините од 29 април 1987 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПОТВРДУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАВРШНАТА СМЕТКА НА НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА 1986 ГОДИНА

Се потврдува Одлуката за Завршната сметка на Народната банка на Југославија за 1986 година што ја донесе Советот на гувернерите со својата одлука О. бр. 121 од 12 март 1987 година.

Собрание на СФРЈ

АС бр. 211
29 април 1987 година
Белград

Претседател на
Собранието на СФРЈ,
Иво Врандечкиќ, с. р.

Потпретседател
на Соборот на републиките и
покраините,
Никола Филиповиќ, с. р.

435.

Врз основа на член 262 од Законот за воздушната пловидба („Службен лист на СФРЈ”, бр. 45/86), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ПРИБАВУВАЊЕ СОГЛАСНОСТ, ЗА УСЛОВИТЕ И ЗА НАЧИНОТ НА ЛАНСИРАЊЕ РАКЕТИ ПРОТИВ ГРАДОНОСНИ ОБЛАЦИ

Член 1

Ракетите против градоносни облаци можат да се лансираат ако со тоа не се загрозува безбедноста на воздушната пловидба, под условите и на начинот кои се пропишани со оваа уредба, а по претходно прибавена согласност на надлежната служба за контрола на летањето.

Член 2

Против градоносни облаци можат да се лансираат само ракети кои имаат атест и одобрение за пуштање во промет на експлозивни материи.

Член 3

Прибавување на согласност и издавање на наредби за лансирање на ракети врши организација надлежна за хидрометеоролошки работи што ќе ја овласти надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина.

Ракети може да лансира само лице кое организацијата за хидрометеоролошки работи го обучила и го овластила за вршење на тие работи.

Член 4

Организацијата за хидрометеоролошки работи е должна пред лансирањето на ракети од кој и да е дострел да прибави согласност од надлежната служба за контрола на летањето со која мора да има постојана радиоврска или директна телефонска врска.

Организацијата за хидрометеоролошки работи мора да има постојана радиоврска или директна телефонска врска со секое лице кое врши непосредно лансирање на ракети.

Член 5

Ракета против градоносни облаци не може да се лансира ако, со оглед на дострелот на ракетата и правецот на лансирањето може да се претпостави дека ракетата ќе влезе во воздушниот простор на соседна држава, освен ако со меѓународен договор кој ја образува Социјалистичка Федеративна Република Југославија не е поинаку определено.

Член 6

Организацијата за хидрометеоролошки работи и должна, зависно од метеоролошките услови, однапред да ја извести надлежната служба за контрола на летањето за можната потреба од лансирање на ракети во определено подрачје, а најдоцна на 10 минути пред времето предвидено за почеток на лансирањето на ракети.

Организацијата за хидрометеоролошки работи е должна, најдоцна три минута пред времето предвидено за лансирање на ракети, да побара согласност за лансирање на ракети од надлежната служба за контрола на летањето.

Надлежната служба за контрола на летањето, по приемот на барањето од став 2 на овој член е должна, во времето предвидено во став 2 од овој член, да ја извести организацијата дали може да пристапи кон лансирање на ракети.

По исклучок, ако метеоролошките услови тоа го бараат, согласност за лансирање на ракети може да се побара без претходно известување за можната потреба од лансирање на ракети, а надлежната служба за контрола на летањето е должна, во рок од пет минути, да ја извести организацијата за хидрометеоролошки работи дали може да се пристапи кон лансирање на ракети.

Член 7

Надлежната служба за контрола на летањето може да ја повлече издадената согласност за лансирање на ракети, а организацијата за хидрометеоролошки работи е должна веднаш или најдоцна во рок од три минути да го запре лансирањето на ракети и за тоа да ја извести таа служба.

Ако лицето кое непосредно врши лансирање на ракети уочи дека со своите дејствија може да загрози воздухоплов во летање, должно е веднаш да го запре лансирањето на ракети и за тоа да ја извести организацијата за хидрометеоролошки работи.

Член 8

Барањето со кое се бара согласност за лансирање на ракети треба да ги содржи следните податоци за:

1) делот на воздушниот простор во кој се предвидува лансирање на ракети, со ознака на тој простор пропишана со оваа уредба;

2) приближното време предвидено за лансирање на ракети;

3) максималната надморска височина што може да ја достигне ракетата превидена за лансирање.

Согласноста на надлежната служба за контрола на летањето за лансирање на ракети мора да ги содржи податоци од став 1 од овој член, без оглед на тоа дали тие податоци се исти со податоците во барањето или се изменети од страна на надлежната служба за контрола на летањето.

Член 9

Организацијата за хидрометеоролошки работи е должна, при лансирањето на ракети, да се придржува кон податоците од согласноста за лансирање на ракети и не може да ги менува без согласност од надлежната служба за контрола на летањето.

Член 10

Делот од воздушниот простор во кој ќе се лансираат ракети се определува со помош на идентични географски карти со размер 1:500.000, со виртани и означени квадрати, чија димензија ја утврдува надлежната служба за контрола на летањето и надлежната служба за хидрометеоролошки работи и со виртани воздушни патишта и аеродромски зони.

Географските карти од став 1 на овој член ги прибавува организацијата за хидрометеоролошки работи, а идентичноста на картите ја заверува надлежната служба за контрола на летањето.

За определување на деловите на воздушниот простор, покрај идентичните географски карти од став 1 од овој член, можат да се користат и други средства и уреди чии технички карактеристики се утврдуваат спогодбено меѓу организацијата за хидрометеоролошки работи и надлежната служба за контрола на летањето.

Член 11

Разговорите водени со радиоврска или преку телефон меѓу организацијата за хидрометеоролошки работи и надлежната служба за контрола на летањето во врска со прибавувањето согласност за лансирање на ракети мораат да бидат снимени на магнетофонска лента на надлежната служба за контрола на летањето. Тие ленти се чуваат 30 дена од денот кога е воден разговорот.

Разговорите водени меѓу лицата во организацијата за хидрометеоролошки работи мораат да се снимаат на магнетофонска лента на сопствен уред. Лентата се чува 30 дена од денот кога е воден разговорот.

Член 12

Организациите за хидрометеоролошки работи и надлежната служба за контрола на летањето ќе соработуваат и ќе ги координираат своите работи на лансирање на ракети против градоносни облаци.

Член 13

Со парична казна од 50.000 до 500.000 динара ќе се казни за прекршок организацијата за хидрометеоролошки работи ако без одобрение од надлежниот орган во републиката односно во автономната покраина се занимава со лансирање на ракети против градоносни облаци (член 3 став 1).

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 10.000 до 50.000 динара и одговорното лице во организацијата за хидрометеоролошки работи.

Член 14

Со парична казна од 30.000 динара до 300.000 динари ќе се казни за прекршок организацијата за хидрометеоролошки работи:

1) ако пред лансирањето на ракети од кој и да е дострел не прибави согласност од надлежната служба за контрола на летањето или ако со неа нема постојана радиоврска или директна телефонска врска или ако нема постојана радиоврска или директна телефонска врска со секое лице кое врши непосредно лансирање на ракети (член 4 став 1);

2) ако при лансирањето на ракети не се придржува кон податоците од согласноста за лансирање на ракети или ако тие податоци ги менува без согласност од надлежната служба за контрола на летањето или ако по престанувањето на лансирање на ракети за тоа веднаш не ја извести надлежната служба за контрола на летањето (член 9);

3) ако разговорите водени со радиоврска или преку телефон со надлежната служба за контрола на летањето во врска со прибавувањето на согласност не ги снимат на магнетофонска лента или ако таа лента не ја чува 30 дена од денот кога е воден разговорот (член 11 став 1);

4) ако разговорите водени меѓу лицата во организацијата за хидрометеоролошки работи не се снимаат на магнетофонска лента на сопствен уред или ако тие ленти не се чуваат 30 дена од денот кога е воден разговорот (член 11 став 2).

За прекршоците од став 1 од овој член ќе се казни со парична казна од 10.000 до 50.000 динари и одговорното лице во организацијата за хидрометеоролошки работи.

Член 15

Со парична казна од 10.000 до 100.000 динара ќе се казни за прекршок поединец ако врши лансирање на раке-

ти против градоносни облаци а не е обучен и областен за вршење на тие работи од страна на организацијата за хидрометеоролошки работи (член 3 став 3).

Член 16

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Уредбата за прибавување согласност и за условите и начинот на лансирање ракети против градоносни облаци („Службен лист на СФРЈ”, бр. 8/84).

Член 17

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е.п. бр. 132
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевик, с. р.

436.

Врз основа на член 39 од Законот за правата и должностите на сојузните органи во поглед на средствата во општествена сопственост што тие ги користат („Службен лист на СФРЈ”, бр. 56/80 и 64/86), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ НА ЧУВАЊЕ, ЗАШТИТА И ОДРЖУВАЊЕ НА СЛУЖБЕНИТЕ ЗГРАДИ И ПРОСТОРИИ ШТО ГИ КОРИСТАТ СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со оваа уредба се уредуваат условите и начинот на чување, заштита и одржување на службените згради и простории (во натамошниот текст: службените простории) што ги користат сојузните органи од член 7 на Законот за правата и должностите на сојузните органи во поглед на средствата во општествена сопственост што тие ги користат.

Одредбите од оваа уредба се однесуваат на службените простории со припаѓачките недвижности на кои право на располагање има Социјалистичка Федеративна Република Југославија (во натамошниот текст: СФРЈ) и на други службени простории што ги користат сојузните органи, ако со оваа уредба или со друг пропис не е уредено поинаку.

Член 2

За чувањето, заштитата и одржувањето на службените простории се грижи заедничката стручно-техничка служба на сојузните органи (во натамошниот текст: Службата), на која ѝ е доверено редовното одржување и обезбедување на користење на службените простории.

Сојузниот секретаријат за надворешни работи, Сојузниот секретаријат за внатрешни работи и Сојузната управа за царини непосредно се грижат и ги вршат работите на чување, заштита и одржување на службените простории што ги користат во согласност со одредбите од оваа уредба.

Сојузните органи непосредно се грижат и ги вршат работите на чување, заштита и одржување на службените простории што ги користат нивните организациони единици надвор од Белград во согласност со одредбите од оваа уредба.

Службата може во спогодба со органот од став 3 на овој член да преземе определени работи во врска со инвестиционото и тековното одржување на службените простории што ги користат неговите организациони единици надвор од Белград.

Член 3

Сојузните органи непосредно се одговорни за наменското користење на службените простории и за спроведувањето на мерките за чување и заштита на тие простории утврдени со оваа уредба и со други прописи од оваа област.

Заради поцелосно чување и заштита на службените простории, сојузните органи со свои акти, во согласност со оваа уредба и прописите од оваа област, а зависно од природата на својата дејност и технологијата во процесот на работата, ги утврдуваат правата, должностите и одговорностите на работниците во работната заедница во врска со спроведувањето на мерките за чување и заштита на службените простории, опремата и уредите во нив и други прашања за општествената заштита на средствата во општествена сопственост што тие ги користат.

За ненаменското користење на службените простории и неспроведувањето на мерките за нивно чување и заштита, Службата е должна да го извести функционерот кој раководи со сојузниот орган.

II. УСЛОВИ И НАЧИН НА ЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА СЛУЖБЕНИТЕ ПРОСТОРИИ

Член 4

Физичко-техничко обезбедување се врши со преземање мерки за чување и обезбедување на службените простории и опремата во нив, со откривање и спречување на појави што можат да ја загорат безбедноста на луѓето и имотот, а посебно на појави на присвојување, злоупотреба и оштетување на општествениот имот, како и други мерки со кои се обезбедува непречено вршење на работата во службените простории.

Член 5

Физичко-техничко обезбедување на службените простории во зградите во Белград во улиците Трг Маркса и Енгелса бр. 13 (Скупштина СФРЈ), Булевар Лењина бр. 2 (Палата федерације) и Омладинских бригада бр. 1 (СИБ-II и СИБ-III) врши Сојузниот секретаријат за внатрешни работи согласно со прописите со кои се уредува вршењето на работите на обезбедување во овие службени простории.

Физичко-техничко обезбедување на службените простории што ги користат сојузните органи, освен на службените простории од став 1 на овој член врши Службата непосредно преку посебна организациона единица.

Член 6

Условите и начинот на вршење на работи на физичко-техничко обезбедување ги пропишува директорот на Службата во спогодба со сојузниот секретар за внатрешни работи.

Член 7

Заштита од пожари на службените простории се врши со преземање на мерки за спречување избивање и

ширење на пожари, откривање и гаснење на пожари, спасување животот на луѓето и имотот загорени со пожар, укажување помош во отстранувањето на последните предизвикани од пожар и други мерки со кои се обезбедува заштита од пожари.

Член 8

Заштита од пожари на службените простории што ги користат сојузните органи Службата врши непосредно.

Во вршењето на работите од став 1 на овој член Службата согласно со прописите на општествено-политичката заедница на чија територија се наоѓаат службените простории:

- 1) пропишува мерки за заштита од пожари во спогодба со сојузниот секретар за внатрешни работи;
- 2) донесува план за заштита од пожари;
- 3) врши контрола на спроведувањето на утврдените мерки за заштита од пожари;
- 4) за непридржувањето кон утврдените мерки од страна на корисниците на службените простории го известува функционерот кој раководи со тој орган, а по потреба Сојузниот извршен совет и надлежниот инспекциски орган;
- 5) набавува, ги разместува и се грижи за правилното функционирање на средствата за заштита од пожари;
- 6) врши и други работи во согласност со прописите со кои се регулира заштитата од пожари.

Член 9

Сојузните органи и Службата се должни да ги запознаат работниците во работните заедници на сојузните органи со опасностите од пожари во службените простории, со начинот на спроведување на мерките за заштита и со употребата на уредите, со опремата и средствата за гаснење на пожари и со одговорноста поради непридржување кон пропишаните мерки за заштита од пожари.

Обучување на работниците од став 1 на овој член врши Службата според програмата со која се утврдува организацијата на курсевите, предавањата, вежбите и проверката на обученоста на работниците.

III. ОДРЖУВАЊЕ НА СЛУЖБЕНИТЕ ПРОСТОРИИ

Член 10

Одржување на службените простории се врши со преземање мерки за инвестиционо, тековно и хигиенско-санитарно одржување и други мерки со кои се обезбедува трајно и непречено наменско користење на службените простории.

Член 11

Одржување на службените простории што ги користат сојузните органи врши Службата непосредно, освен инвестиционо одржување на службените простории на кои право на располагање имаат други субјекти.

Член 12

Службата може определени работи за одржување на службените простории да ѝ ги довери на соодветна организација врз основа на договор склучен со таа организација, ако не е во можност тие работи да ги изврши или ако е тоа економски поцелесообразно.

При проверувањето на работите од став 2 на овој член Службата е должна да води сметка за изборот на изведувачите и за условите со кои се обезбедува наменска заштита на службените простории.

Службата во вршењето на работите за одржување на службените простории донесува едногодишни и повеќегодишни програми за одржување.

Член 13

Заради остварување на задачите од член 12 на оваа уредба Службата се грижи за правилното и наменското користење на службените простории, почитувањето на утврдениот ред и начинот на користење на службените простории и опремата во нив да го известува функционерот кој раководи со тој орган.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 14

Ако во иста службена зграда се наоѓаат службени простории на кои право на располагање има СФРЈ и службени простории на кои право на располагање имаат други субјекти, односите што настануваат во врска со чувањето, заштитата и одржувањето на службените простории се уредуваат со договор меѓу Службата и тие субјекти, во согласност со одредбите од оваа уредба и соодветните прописи на општествено-политичката заедница на чија територија се наоѓаат службените простории.

Член 15

Сојузните органи на управата од член 2 ст. 2 и 3 на оваа уредба поблиску ќе ги уредат одделни прашања во поглед на чувањето, заштитата и одржувањето на службените простории што ги користат, согласност со специфичностите на задачите и работите што ги вршат во рок од 60 дена од денот на влегувањето на оваа уредба во сила.

Сојузните органи ќе ги донесат акти од член 3 став 2 на оваа уредба во рок од 60 дена од денот на влегувањето на оваа уредба во сила.

Член 16

Оваа уредба не се однесува на службените простории што ги користат Сојузниот секретаријат за народна одбрана, организациите во негов состав и Југословенската народна армија.

Член 17

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 133
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

437.

Врз основа на член 71 став 2 од Законот за санација и престанок на организациите на здружен труд („Службен лист на СФРЈ“, бр. 72/86), сојузниот секретар за финансии пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ПОДАТОЦИТЕ ШТО СЕ ЗАПИШУВААТ ВО РЕГИСТАРТОТ НА ДЕЈСТВИЈАТА ВО ПОСТАПКАТА ЗА САНАЦИЈА

Член 1

Регистарот на дејствијата во постапката за санација се води за основните организации на здружен труд и за работните организации што во својот состав немаат основ-

ни организации, за основните задружни организации, за основните организации на кооперанти, за земјоделските задруги што во својот состав немаат основни задружни организации, за занаетчиските и други задруги, за договорните организации на здружен труд и за работните заедници (во натамошниот текст: корисник на општествени средства), кои во завршната сметка искажале непокриена загуба, како и за организациите на здружен труд што извршиле покрите на непокриената загуба врз товар на деловниот фонд, согласно со одредбите на член 54 од Законот за санација (во натамошниот текст: Регистар).

Член 2

Во Регистарот се запишуваат следните податоци:

- 1) износ на загубата, и тоа:
 - вкупна загуба во тековната година;
 - непокриена загуба во тековната година;
 - вкупна непокриена загуба;
 - покриена загуба врз товар на деловниот фонд, согласно со одредбите на член 54 од Законот за санација и престанок на организациите на здружен труд (во натамошниот текст: Законот);
- 2) датум на усвојувањето на завршната сметка;
- 3) датум кога решението на Службата за општествено-то книговодство (во натамошниот текст: СОК) за утврдена загуба станало конечно;
- 4) датум на донесувањето одлука за отворање постапка за санација;
- 5) датум на приемот на известувањето во СОК односно на одлуката за отворање постапка за санација;
- 6) датум на приемот на известувањето од работоводниот орган на организацијата на здружен труд во СОК дека во пропишаниот рок не е донесена одлука за отворање постапка за санација;
- 7) податоци од одлуката за отворање постапка за санација, и тоа:
 - рок за утврдување на причината на настанатата загуба;
 - рок за утврдување на одговорноста за настанатата загуба;
 - рок до кој ќе се донесе санационата програма;
 - други мерки значајни за спроведување на постапката за санација;
- 8) датум на донесувањето на санационата програма во организацијата на здружен труд;
- 9) датум на приемот на санационата програма во СОК;
- 10) датум до кој потенцијалните санатори се должни да се изјаснат односно да донесат одлука за преземање или преземање на санација (член 56 од Законот);
- 11) податоци од санационата програма, и тоа:
 - краен рок за обезбедување средства за покрите на загубата;
 - предвиден начин на обезбедување средства за покрите на загубата (со прием на средства без обврска за враќање, со отпис на побарувањата од страна на доверителите, со санациони кредити и со други средства со обврска за враќање);
 - рок на траењето на санацијата;
- 12) датум на донесувањето на одлуката на собрание-то на општествено-политичката заедница за преземањето на привремени мерки за општествена заштита на самоуправните права и општествената сопственост поради недонесување на санационата програма што ѝ е предложена на основната организација;
- 13) датум на донесувањето на одлуката на собрание-то на општествено-политичката заедница за преземање привремени мерки на општествена заштита на самоуправните права и општествената сопственост, ако работниците во организацијата на здружен труд не ја донесат санационата програма предложена од организациите кои ќе донесат одлука за покрите на загубата;
- 14) датум на приемот на известувањето во СОК за склучување на договор односно на самоуправна спогодба за меѓусебните односи во санацијата;
- 15) датум на приемот на договорот за намалување на побарувањата во СОК;
- 16) датум на приемот на известувањето во СОК дека договорот за намалување на побарувањата не е склучен во пропишаниот рок (член 67 од Законот);

17) покритие на загубата со прием на средства без обврска за враќање (член 68 став 1 точка 1), и тоа:

– од организациите во состав на иста работна организација, како и од организациите во сложената организација на здружен труд во која е работната организација во чишто состав е организацијата на здружен труд во санација (датум и износ);

– од други организации на здружен труд (датум и износ);

– од општествено-политичките заедници и од самоуправните интересни заедници (датум и износ);

– од банките и од други корисници на општествени средства (датум и износ);

18) покритие на загубата со отпис на побарувањата од страна на доверителите (член 68 став 1 точка 2 од Законот), и тоа:

– од организациите во состав на иста работна организација, како и од организациите во сложената организација на здружен труд во која е работната организација во чишто состав е организацијата на здружен труд во санација (датум и износ);

– од други организации на здружен труд (датум и износ);

– од општествено-политичките заедници и од самоуправните интересни заедници (датум и износ);

– од банките и од други корисници на општествени средства (датум и износ);

19) надомест на средствата со санациони кредити, и тоа:

– од организациите на здружен труд (датум и износ);

– од банките (датум и износ);

– од општествено-политичките заедници и од самоуправните интересни заедници (датум и износ);

– од други корисници на општествени средства (датум и износ);

20) датум на завршувањето на покритието на загубата односно на надоместувањето на средствата најмалку во височина на непокриената загуба;

21) датум кога СОК покренала иницијатива за преземање привремени мерки за заштита на самоуправните права и на општествената сопственост поради неизвршување на санационата програма;

22) датум кога СОК испратила известување до крајниот рок дека не е извршена санација со покритие на загубата и со надоместување на средствата, а не е склучен ниту договор за намалување на побарувањата од страна на доверителите;

23) датум кога во СОК е применено известувањето од надлежниот орган на општествено-политичките заедници дека е поднесена пријава до надлежниот суд за поведување постапка за отворање на стечај;

24) датум кога СОК поднела до надлежниот суд пријава за поведување постапка за отворање стечај поради несанирана и непокриена загуба (член 76 став 3 од Законот);

25) датум на донесувањето одлука за престанок на вршење на дејноста на општествениот стандард поради непокриена загуба (член 85 од Законот);

26) начин на исплата на аконтациите на чистиот личен доход, и тоа:

– во височина на загарантираниот личен доход (член 98 став 1 од Законот) со назначување на периодот на исплатата;

– до височина на личните доходи по основ на текуштиот труд утврден според самоуправниот општ акт (член 98 став 2 од Законот), со назначување на периодот на исплатата;

– во височина на личните доходи што ќе ги определат санаторите (член 98 став 3 од Законот) со назначување на периодот на исплатата;

– во височина на просечниот месечен чист личен доход по еден работник за 1986 година (член 269 став 1 точка 2 од Законот);

– во височина што ќе ја одобри надлежниот орган во републиката односно надлежниот орган во автономната покраина (член 269 став 1 точка 3 од Законот) за назначување на периодот на исплата;

Член 3

Известувањата и документацијата врз основа на кои се запишуваат податоците во Регистарот и ги поднесуваат

на надлежната СОК овластените лица корисници на општествени средства од член 1 на овој правилник, како и други овластени лица. Известувањата, податоците и документацијата се поднесуваат во еден примерок.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за податоците за дејствијата во постапката за санација што се запишуваат во регистарот што го води Службата на општественото книговодство („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/81).

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Број: 1-4929/1
28 април 1987 година
Белград

Сојузен секретар
за финансии,
Светозар Рикановиќ, с. р.

438.

Врз основа на член 33 став 1 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84 и 59/86), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНИ И ДПОЛНЕНИЈА НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА МЕРИЛАТА НА ОТПОРНОСТ НА ИЗОЛАЦИЈА

Член 1

Во Правилникот за метролошките услови за мерилата на отпорност на изолација („Службен лист на СФРЈ”, бр. 58/85) во член 1 став 1 зборовите: „со напони до 1000 V (ефективна вредност) за најзмична струја и до 1500 V за еднонасочна струја” се бришат.

Член 2

По член 1 се додава нов член 1а, кој гласи:
„Мерилата на отпорност на изолација (поради примена на големи мерни напони) мораат да имаат такви конструкциони својства што ќе овозможат со нив да се ракува безбедно.

При секое мерило мора да стои соодветен високонапонски кабел што е наменет за користење на соодветното мерило”.

Член 3

Во член 13 во точка 4) по зборот: „напон” се додаваат зборовите: „и ознака за опасност”.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 02-360/1
21 јануари 1987 година
Белград

в. д. Директор
на Сојузниот завод за мери
и скапоцени метали,
м-р Милан Межек, с. р.

439.

Врз основа на член 28 став 7 од Законот за заштита на растенијата од болести и штетници што ја загрозуваат целата земја („Службен лист на СФРЈ”, бр. 49/76 и 43/82), претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ОБРАЗЕЦОТ НА УВЕРЕНИЕТО ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА СОСТОЈБА НА ПРАТКИ НА РАСТЕНИЈА ШТО СЕ ИЗВЕЗУВААТ ИЛИ РЕЕКСПОРТИРААТ

Член 1

За пратка на растенија што се извезува од Социјалистичка Федеративна Република Југославија се издава уверение за здравствената состојба на пратката на растението (фитосанитетско уверение) на образецот FU.

За пратка на растенија што се реекспортира се издава здравствено уверение за реекспорт (фитосанитетско уверение за реекспорт) на образецот FUR.

Обрасците FU и FUR од ст. 1 и 2 на овој член се отпечатени кон овој правилник и се негов составен дел.

Член 2

Уверенијата за здравствената состојба на пратките на растенија од член 1 на овој правилник, се заверуваат со

печат, и тоа: уверението што го издава надлежниот орган за заштита на растенија во републиката, односно во автономната покраина – со печатот на тој орган, а уверението што го издава Сојузниот комитет за земјоделство – граничната станица за заштита на растенијата – со печатот на граничната станица.

Член 3

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за образецот на уверението за здравствената состојба на пратки на растенија што се извезуваат или реекспортираат („Службен лист на СФРЈ”, бр. 57/83).

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 977/1
12 февруари 1987 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Сава Вујков, с. р.

ОБРАЗЕЦ ФУ

1. Име и адреса на извозникот	2. ФИТОСАНИТАРНО УВЕРЕНИЕ	
3. Име и адреса на примателот	4. Организација за заштита на растенијата на Организацијата/Организациите за заштита на растенијата	
	5. Место на потеклото	
6. Начин на превозот		
7. Место на влегување во земјата		
8. Карактеристични обележја; број и опис на пакувањето; назив на производот и ботаничко име на растението	9. Пријавена количина	

<p>10. Со ова се потврдува дека гореопишаното растение или растителните производи се прегледани по соодветната процедура, и:</p> <ul style="list-style-type: none"> - се смета дека не е заразено со карантински растителни болести и штетници, и практично не е заразено со други опасни растителни болести и штетници; - се смета дека е во согласност со важечките фитосанитарни прописи на земјата на увозникот. 	
11. Дополнителни забелешки	
ДЕЗИНФЕСТАЦИЈА ОДНОСНО ДЕЗИНФЕКЦИОНА ПОСТАПКА	
12. Постапка	
13. Хемикалија (активна состојка)	14. Траење и температура
15. Концентрација	16. Датум
17. Дополнителна информација	
<p>Место на издавањето:</p> <p>Датум:</p> <p>Име и потпис на овластеното лице:</p> <p style="text-align: right;">М. П. на организацијата</p>	

ОБРАЗЕЦ ФУР

1. Име и адреса на извозникот	2. ФИТОСАНИТАРНО УВЕРЕНИЕ ЗА РЕЕКСПОРТ
3. Име и адреса на примателот	4. Организација за заштита на растенијата на организацијата/Организациите за заштита на растенијата
	5. Место на потеклото
6. Начин на превозот	
7. Начин на влегување во земјата	
8. Карактеристични обележја; број и опис на пакувањето; назив на производит и ботаничко име на растението	9. Пријавена количина

Буквите со кои се отпечатени називот на производот и фирмата односно називот и седиштето на производителот мораат да бидат поголеми од буквите со кои се отпечатени останите податоци во текстот на декларацијата.

Член 4

Ако производитите не ги пакува производителот, декларацијата мора да ги содржи фирмата односно називот и седиштето на организацијата на здружен труд која го пакувала производот, како сите податоци од член 3 став 3 на овој правилник, освен податоците од точка 2 на тој член.

Член 5

Пекарскиот квасец може да се пушта во промет само во оригинално пакување, во амбалажа со која се обезбедува зачувување на неговиот квалитет.

Сувиот пекарски квасец мора да се пакува во амбалажа непропустлива за влага, под вакуум или инертен гас (N_2 или CO_2).

Малите пакувања на сувиот пекарски квасец (до 20 g) мораат да бидат пакувани во амбалажа непропустлива за влага.

Член 6

За поединечно пакување на сув квасец чија содржина е декларирана во единици маса, се дозволени следните отстапувања од номиналната маса за поединечни пакувања:

Реден број	Декларирана номинална маса	Граница на дозволените грешки
1	2	3
1	до 12,5 g	$\pm 8\%$ од декларираната номинална маса
2	над 12,5 g до 50 g	± 1000 mg
3	над 50 g до 2 kg	$\pm 2\%$ од декларираната номинална маса
4	над 2 kg до 5 kg	± 40 g
5	над 5 kg до 50 kg	$\pm 0,8\%$ од декларираната номинална маса
6	над 50 kg до 100 kg	± 400 g
7	над 100 kg	$\pm 0,4\%$ од декларираната номинална маса

Средната вредност на реалната грешка за извадок од 10 поединечни пакувања мора да биде помала од 40% или еднаква на 40% од границата на дозволената грешка за дадената номинална маса наведена во табелата.

За поединечните пакувања на свеж квасец чија содржина е декларирана во единици маса е дозволено отстапување на декларираната маса на сувата материја за $\pm 2\%$.

Член 7

Ако со овој правилник не е пропишано поинаку, забрането е бојосување, засладување или ароматизирање на пекарскиот квасец со вештачки средства, конзервирање со хемиски средства и зрачење со јонизирачки зраци и ултравиолетови зраци на пекарскиот квасец, како и додавање на други хемиски средства.

Член 8

Пекарскиот квасец во производството и прометот мора да се складира, транспортира и чува на начин со кој се обезбедува зачувување на неговиот квалитет, до момент на отворање.

Член 9

Пекарскиот квасец, во смисла на овој правилник, е производ кој се состои од живи ќелии *Sacharomyces cerevisiae*, а е наменет за растење на тесто.

Член 10

Пекарскиот квасец се пушта во промет како:

- 1) квасно млеко;

- 2) свеж пекарски квасец;
- 3) сув пекарски квасец;
- 4) сув пекарски инстант-квасец.

Член 11

Квасното млеко е производ добиен со суспендирање на квасни ќелии во вода.

Свежиот пекарски квасец е производ настанат со издвојување на квасни ќелии од течна средина. При производството на свеж пекарски квасец можат да се додадат емулгатори што се пропишани со одредбите на овој правилник.

Сувиот пекарски квасец е производ добиен со сушење на свеж пекарски квасец, со примена на емулгатори што се пропишани со одредбите на овој правилник. Сувиот пекарски квасец пред користењето мора да се хидратира.

Сувиот пекарски инстант-квасец е производ добиен со сушење на свеж пекарски квасец со примена на емулгатори што се пропишани со одредбите на овој правилник а се користи со директно дозирање во брашно, без претходна хидратација.

Член 12

При производството на пекарски квасец можат да се користат следните адитиви од групата емулгатори:

- моно и диглицериди на масни киселини;
- моно и диглицериди на лимонска киселина;
- сорбитан-монопалнитат;
- сорбитан стеарат;
- сорбитан тристеарат;
- сорбитан моно и диолеат.

Член 13

Квасното млеко мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има вкус и мисир карактеристични за пекарскиот квасец;
- 2) со чување на температура од $\pm 6^\circ C$, во декларираниот рок за траење (до 10 дена) да не смее да изгуби повеќе од 15% од својата почетна активност од 800 ml/ CO_2 /g сува материја за два часа.

Член 14

Свежиот пекарски квасец мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има светложолта до сивкаста боја, која е уедначена по целата површина на пресек;
- 2) да е со хомогена конзистенција;
- 3) да е лесно кршлив и да не се размачкува;
- 4) да има пријатен вкус и мирис својствен за пекарскиот квасец;
- 5) да содржи најмалку 28% сува материја, според методата утврдена во прописот за југословенскиот стандард за определување на содржината на водата во пекарскиот квасец;
- 6) најмалку 10 дена да ги задржува своите органолептички и употребни својства на температура од 19 до $21^\circ C$;
- 7) во декларираниот рок за траење специфичната активност да не е помала од 800 ml CO_2 /g сува материја за два часа, според методата утврдена во прописот за југословенскиот стандард за определување на активноста на пекарскиот квасец.

Член 15

Сувиот пекарски квасец мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има уедначена гранулација,
- 2) да има уедначена светла крем боја;
- 3) да има пријатен мирис и вкус својствени за квасецот,
- 4) во декларираниот рок за траење во оригиналното пакување да мора даги содржи карактеристичните својства,
- 5) да содржи најмалку 92% сува материја, според методата утврдена во прописот за југословенскиот стандард за определување на содржината на водата во пекарскиот квасец;
- 6) во декларираниот рок за траење специфичната активност да не е помала од 470 ml CO_2 /g сува материја за

два часа, според методата утврдена во прописот за југословенскиот стандард за определување на активноста на пекарскиот квасец.

Член 16

Сувиот пекарски инстант-квасец мора да ги исполнува следните услови:

- 1) да има форма на честички, уедначена по крупноста и да се дозира без претходна хидратација;
- 2) да има уедначен светла крем боја;
- 3) да има пријатен мирис и вкус својствени за квасецот;
- 4) во декларираниот рок за траење во оригинално пакување да мора да ги содржи карактеристичните својства;
- 5) да содржи најмалку 92% сува материја, според методата утврдена во прописот за југословенскиот стандард за определување на содржината на водата во пекарскиот квасец;
- 6) специфичната активност во декларираниот рок за траење да не е помала од 470 ml CO₂/g сува материја за два часа, според методата утврдена во прописот за југословенскиот стандард за определување на активноста на пекарскиот квасец.

Член 17

Со денот на влегувањето на овој правилник во сила престануваат да важат одредбите на чл. 77 до 80 од Правилникот за квалитетот на кафето и сурогатите на кафе, чај, зачини, концентрати за супа, пекарскиот квасец, прашокот за печиво, прашокот за пудинг, диететските производи и адитивите („Службен лист на СФРЈ”, бр. 22/63, 2/64, 25/65, 50/66, 10/67, 54/67, 15/68, 53/69, 27/71, 8/75, 58/77, 20/80, 41/80, 45/81), чии одредби се применуваат како одредби на Правилникот за квалитетот на кафето и сурогатите на кафе, чајот, зачините, концентратите за супа, пекарскиот квасец, прашокот за печиво, прашокот за пудинг, диететските производи и адитивите („Службен лист на СФРЈ”, бр. 13/78).

Член 18

Овој правилник влегува во сила по истекот на шест месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 07-3541/1
28 август 1986 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

441.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА УРЕДИ ЗА ГРЕЕЊЕ И ПРОВЕТРУВАЊЕ

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за уреди за греење и проветрување што има следен назив и ознака:

Уреди за греење и проветрување. Радијатори, конвектори и слични апарати.
Класификација и карактеристики — — — JUS M.E6.040

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник претставува составен дел од овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на уреди за греење и проветрување што ќе се произведат, односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за југословенскиот стандард за уреди за греење и проветрување („Службен лист на СФРЈ”, бр. 43/82).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 07-93/69
10 март 1987 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

442.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизација („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ОД ОБЛАСТА НА ЛЕАРСТВОТО

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди од областа на леарството што ги имаат следни називи и ознаки:

1. Општи толеранции на мери одливки и додатоци за обработка. Систем и заеднички основи — — — — —	JUS C.J2.010
2. Општи толеранции на мери одливки и додатоци за обработка. Дозволеното отстапување на мери и додатоци за обработка на одливки од сив лив со ламеларен графит — — — — —	JUS C.J2.014
3. Општи толеранции на мери одливки и додатоци за обработка. Дозволеното отстапување на мери и додатоци за обработка на одливки од темпериран лив — — — — —	JUS C.J2.015
4. Општи толеранции на мери одливки и додатоци за обработка. Дозволеното отстапување на мери и додатоци за обработка на одливки од нодуларен лив — — — — —	JUS C.J2.016
5. Сив лив со ламеларен графит. Технички услови — — — — —	JUS C.J2.020
6. Темперан лив. Технички услови — — — — —	JUS C.J2.021
7. Нодуларен лив, нелегиран и нисколегиран. Технички услови — — — — —	JUS C.J2.022
8. Сив лив со ламеларен графит. Класификација спрема тврдоста — — — — —	JUS C.J2.023
9. Општи толеранции на мери одливки и додатоци за обработка. Дозволеното отстапување на мери и додатоци за обработка на одливки од челичен лив — — — — —	JUS C.J2.012

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник претставуваат составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Освен југословенскиот стандард — JUS C.J2.023, чие применување не е задолжително, југословенските

стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следни називи и ознаки:

1. Темперираан лив — — — — — JUS C.J2.021
донесен со Решението за југословенските стандарди за темперираан лив и испитување на сив и темперираан лив („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 47/58).

2. Толеранции во машиноградбата.
Толеранции на слободни мери. Дозволено отстапување на мери на одливки од сив лив и темперираан лив — — — — — JUS M.A1.420

3. Толеранции во машиноградбата.
Толеранции на слободни мери. Дозволено отстапувања на мери на доливки од челичен лив — — — — — JUS M.A1.421
донесени со Решението за југословенските стандарди за толеранции на слободни мери („Службен лист на ФНРЈ”, бр. 9/63)

4. Сив лив со ламеларен графит — — JUS C.J2.020
донесен со Решението за југословенските стандарди за лано железо („Службен лист на СФРЈ”, бр. 6/73).

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Решението за југословенскиот стандард за нодуларен лив („Службен лист на СФРЈ”, бр. 29/74).

Член 6

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 07-93/67
9 март 1987 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгојевиќ, с.р.

443.

Врз основа на член 24 од Законот за додатокот на деца и за други форми на детска заштита на децата на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ”, бр. 58/76 и 7/85), во согласност со сојузниот секретар за народна одбрана, Собранието на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗНОСОТ НА ДОДАТОКОТ НА ДЕЦА НА ВОЕНИТЕ ОСИГУРЕНИЦИ

1. На воен осигуреник што ги исполнува условите за стекнување право на додаток на деца, пропишани со Законот за додатокот на деца и за други форми на детска заштита на децата на воените осигуреници, на кого вкупниот приход по член на неговото домаќинство од претходната година е еднаков или помал од износот на една четвртина од просекот на личниот доход што му припаѓа на активното воено лице со чин мајор, без зголемување на тој

додаток според годините поминати во чинот, поставен на формациско место за кое е определена 15-та положбена група, со две преместувања и 6,4% од личниот доход според чинот и положбата - за минатиот труд, му припаѓа, месечно, додаток на деца, и тоа:

1) за дете до наполнети 6 години од животот - во износ од 6.899 динари;

2) за дете од наполнети 6 до наполнети 15 години од животот, а за дете на редовно школување во основно училиште до крајот на учебната година во која наполнува 15 години од животот, како и за дете што наполнило повеќе од 15 години на животот, ако е на редовно школување во училиште за средно насочено образование или друго средно училиште - во износ од 9.094 динари;

3) за дете на редовно школување во виша школа или на факултет или друга висока школа, односно на вонредно школување на прва година студии ако детето се школува во местото на службувањето, односно живеалиштето на воениот осигуреник, како и за дете наполно неспособно за стопанисување - во износ од 10.976 динари;

4) за дете на редовно школување во виша школа или на факултет или на друга висока школа, односно на вонредно школување на прва година студии, ако детето се школува надвор од местото на службувањето, односно живеалиштето на воениот осигуреник - во износ од 13.171 динар.

2. На воен осигуреник на кого вкупниот приход по член на неговото домаќинство од претходната година е еднаков или помал од износот на една четвртина од просечниот личен доход што му припаѓа на активно воено лице во чин постар водник I класа, без зголемување на тој доход според годините поминати во чинот, поставен на формациско место за кое е определена 21-ва положбена група, со едно преместување и 5,2% од личниот доход според чинот и положбата - за минатиот труд, му припаѓа, месечно, додаток на деца, и тоа:

1) за дете до наполнети 6 години од животот - во износ од 9.094 динари;

2) за дете од наполнети 6 до наполнети 15 години од животот, а за дете на редовно школување во основно училиште до крајот на учебната година во која наполнува 15 години од животот, како и за дете кое наполнило повеќе од 15 години од животот, ако е на редовно школување во училиште за средно насочено образование или во друго средно училиште - во износ од 10.976 динари;

3) за дете на редовно шковање во виша школа или на факултет или на друга висока школа, односно на вонредно школување на прва година студии ако детето се школува во местото на службувањето односно живеалиштето на воениот осигуреник, како и за дете наполно неспособно за стопанисување - во износ од 13.171 динар;

4) за дете на редовно школување во виша школа или на факултет или на друга висока школа, односно на вонредно школување на прва година студии, ако детето се школува надвор од местото на службувањето, односно живеалиштето на воениот осигуреник - во износ од 15.053 динари.

3. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за износот на додатокот на деца на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ”, бр. 67/86).

Оваа одлука се применува од 1 јуни 1987 година.

5. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 29-1
24 април 1987 година
Белград

Собрание на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници

Заменик - претседател
на Претседателството,
генерал-потполковник
Алојз Весич, с.р.

444.

Врз основа на член 54 став 2 од Законот за девизното работење („Службен лист на СФРЈ”, бр. 66/85 и 71/86), на член 64а и на член 66 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ”, бр. 49/76, 41/81, 26/84 и 71/86), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА УСЛОВИТЕ ПОД КОИ СРЕДСТВА НА СТРАНСКИ ПРАВНИ И ФИЗИЧКИ ЛИЦА МОЖАТ ДА СЕ ПРИМААТ ВО ДЕПОЗИТ

1. Во Одлуката за условите под кои средства на ст. правни и физички лица можат да се примаат во депозит („Службен лист на СФРЈ”, бр. 73/85), во точка 3 ставовите 4 и 5 се менуваат и гласат:

„Уплатите на сметките од точка 1 на оваа одлука странските правни лица не можат да ги вршат во ефективни странски валути.

По исклучок од одредбата на став 4 од оваа точка, странски дипломатски и конзуларни претставништва, трговски и други претставништва на странски фирми во Југославија можат на сметките во конвертибилни девизи да полагаат непотрошени ефективни странски валути подигнати од тие сметки.”

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето на „Службен лист на СФРЈ”.

О. бр. 47
22 април 1987 година
Белград

Го заменува
претседателот на Советот на
гувернерите
заменик – гувернер
на Народната банка на
Југославија,
д-р Слободан Станоевиќ, с. р.

445.

Врз основа на член 64а став 1 точка 3 и на член 66 став 2 од Законот на народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ”, бр. 49/76, 41/81, 26/84 и 71/86), во согласност со точка 6 на Одлуката за остварување на целите и задачите на заедничката емисиона и парична политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1987 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 14/87), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНАТА РЕЗЕРВА НА БАНКИТЕ КАЈ НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА

1. Во Одлуката за задолжителната резерва на банките кај Народната банка на Југославија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 72/81, 6/83, 30/83, 45/83, 3/84, 25/84, 42/84, 44/84, 52/84, 40/85, 52/86, 68/86, 6/87 и 21/87) во точка 7 став 1 процентот: „0,299%” се заменува со процентот: „0,332%”.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

О. бр. 53
29 април 1987 година
Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија,
Душан Влатковиќ с. р.

446.

Врз основа на член 9 став 4 од Законот за основните права на носителите на „Партизанска споменица 1941” („Службен лист на СФРЈ”, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), член 10а, став 4 од Законот за основните права на лицата одликувани со Орден на народен херој („Службен лист на СФРЈ”, бр. 67/72, 21/74, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), и член 10 став 4 од Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 67/72, 40/73, 33/76, 32/81, 68/81, 25/85 и 75/85), претседателот на Сојузниот комитет за прашања на борците и воените инвалиди издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА НАЈВИСОКИОТ ИЗНОС ДО КОЈ МОЖЕ ДА СЕ ОПРЕДЕЛИ ПЕНЗИЈАТА И ДОДАТОКОТ КОН ПЕНЗИЈАТА ОД 1 ЈАНУАРИ 1987 ГОДИНА

1. Највисокиот износ до кој може да се определи пензијата и додатокот кон пензијата од 1 јануари 1987 година, во смисла на член 9 став 3 од Законот за основните права на носителите на „Партизанска споменица 1941”, член 10а став 3 од Законот за основните права на лицата одликувани со орден на народен херој и член 10 став 3 од Законот за основните права на борците од Шпанската националноослободителна и револуционерна војна од 1936 до 1939 година, се утврдува во височина од 472.979 динари.

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 442/87
29 април 1987 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
прашања на борците и
воените инвалиди,
Илија Вакиќ, с. р.

447.

Врз основа на член 265 од Законот за воздушната пловидба („Службен лист на СФРЈ”, бр. 45/86) претседателот на Сојузниот комитет за сообраќај и врски издава

НАРЕДБА

ЗА ЗНАЦИТЕ НА ДРЖАВНАТА ПРИПАДНОСТ, ЗА ОЗНАКИТЕ НА РЕГИСТРАЦИЈАТА И ЗА ДРУГИТЕ ОЗНАКИ НА ВОЗДУХОПЛОВИТЕ

1. Со оваа наредба се регулираат начинот и местото за обележување на југословенскиот воздухоплов со знаците на државната припадност, со ознаките на регистрацијата и со други ознаки на воздухопловот.

2. Знаците на државната припадност, ознаките на регистрацијата и другите ознаки на воздухопловот се испишуваат на воздухопловот, а можат да се испишат на друг материјал прицврстен на воздухопловот ако воздухопловот му се испорачува на странски купувач веднаш по пробните или демонстрационите летови или ако воздухопловот привремено се регистрира.

3. При обележувањето на воздухоплов со знаците на државната припадност, ознаката „YU“ се одвојува со црта од ознаката на регистрацијата и се става пред неа.

4. Ознаките на регистрацијата можат да бидат комбинација на букви или комбинации на броеви, и тоа:

1) комбинација од три букви од абџеда, со која се означува воздухоплов со сопствен погон, при што не можат да се употребуваат ознаки што имаат друго значење во воздушниот сообраќај;

2) комбинација од четири броја, со која се означува воздухоплов без сопствен погон.

5. На површините што се определени за обележување на знаците на државната припадност, на ознаките на регистрацијата, на натписот со предупредување односно ограничување, на ознаките на носителот на правото на располагање, односно на сопственикот на воздухопловот и на ознаките на службата за која воздухопловот се користи, не можат да се наоѓаат други ознаки.

Носителот на правото на располагање, односно сопственикот на воздухопловот ги определува површините на воздухопловот на кои ознаките од став 1 на оваа точка ќе бидат испишани и го обележува воздухопловот со тие ознаки, по прибавена согласност од претседателот на Сојузниот комитет за сообраќај и врски.

6. Знаците на државната припадност и ознаките на регистрацијата на воздухопловот се ставаат на видно место на воздухопловот.

Ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата на воздухопловот, се испишуваат со боја која суштествено се разликува од бојата на воздухопловот.

Ознаките од став 2 на оваа точка мораат да се одржуваат на таков начин што секогаш да бидат читливи.

7. На воздухоплов потезок од воздухот, знамето на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се става на горната површина на вертикалниот стабилизатор, а на воздухоплов кој нема вертикален стабилизатор, на задниот дел од трупот или над горната линија од предната влезна врата.

Ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата на воздухоплов потезок од воздухот, се ставаат на карактеристичните делови на воздухопловот, и тоа:

1) на левата половина од долната неподвижна површина на крилата на еднаква оддалеченост од нападниот раб и излезниот раб така што широчината и должината на ознаките да не ја исполнат целата долна површина на крилата;

2) на обете страни од трупот, односно на соодветните делови на воздухопловот помеѓу крилата и површините на опашката, или на обете страни на горните половици од вертикалните површини на опашката;

3) на надворешната површина на вертикалните опашни површини ако има повеќе опашни површини.

Ако воздухопловот нема кој и да е дел од став 2 на оваа точка, или ако на воздухопловот е вграден мотор односно некој друг круто врзан дел, така што го покрива задниот дел од трупот, ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата се ставаат на погодна површина така што да бидат лесно читливи или се ставаат на обвивката на моторот.

8. На воздухоплов полесен од воздухот знамето на Социјалистичка Федеративна Република Југославија се става под максималниот хоризонтален пресек на дијаметрално спротивната страна.

Ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата на воздухоплов полесен од воздухот (слободен балон) се ставаат така што да бидат видливи од воздухот и од земјата на две дијаметрално спротивни места близу максималниот попречен пресек на балонот по надолжната лента непосредно над неа или над приклучокот за закачување на кошницата.

На воздухоплов полесен од воздухот (дирижабл) ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата се ставаат по должината на површината над надолжната оска од секоја страна на трупот, или на хоризонталниот и вертикалниот

стабилизатор. На хоризонталниот стабилизатор ознаките се ставаат на десната половина од горната и на левата половина од долната површина, со врвот на буквите и броевите спрема нападниот раб, а на вертикалниот стабилизатор – на секоја страна од половината на подножјето на стабилизаторот, со буквите и броевите поставени хоризонтално.

9. Димензиите на знамето на Социјалистичка Федеративна Република Југославија со кое се обележуваат воздухопловите потешки од воздухот што вршат јавен превоз во воздушниот сообраќај и воздухоплови полесни од воздухот изнесуваат најмалку 60 × 30 cm.

Димензиите на знамето на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за сите други видови воздухоплови изнесуваат најмалку 35 × 18 cm.

10. Ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата на воздухопловот мораат да бидат со исти димензии.

Височината на ознаката „YU“ и ознаките на регистрацијата на воздухоплови полесни од воздухот не може да биде помала од 50 cm.

Височината на ознаката „YU“ и на ознаките на регистрацијата на воздухоплови потешки од воздухот не може да биде помала од 50 cm – за ознаки на крилата на воздухоплов, односно не може да биде помала од 30 cm – за ознаки на трупот, односно на соодветните делови на воздухоплов и на вертикалните површини на опашката.

Ако воздухопловот го нема делот од став 3 на оваа точка, височината на ознаките мора да биде таква што воздухопловот да може лесно да се идентификува во воздухот.

11. На воздухоплов потезок од воздухот можат да се испишат и скратени ознаки на регистрацијата – последните две букви или последните два броја, на површините што се видливи од предната страна на воздухопловот кога тој стои наземи (нос на воздухопловот, предна врата, носни нозе на застанувачкиот трап и сл.).

Височината на скратените ознаки на регистрацијата не може да биде помала од 30 cm.

12. Воздухоплови со посебна категорија и воздухоплови со ограничување, покрај знаците на државната припадност и ознаките на регистрацијата мораат да имаат натпис со предупредување, односно ограничување кој поблиску го означува видот односно класата на воздухопловот.

Натписот од став 1 на оваа точка се става покрај секоја влезна врата или во близината на седиштето на пилотот, односно врската на змев и е испишан со букви високи од 5 до 15 cm.

13. Ознаката „YU“, ознаките на регистрацијата на воздухопловот и скратените ознаки на регистрацијата се испишуваат со латиница, со големи букви во форма на „роман“ и без украси, а цифрениот дел на ознаката на регистрацијата – со арапски броеви.

Широчината на секоја буква и број, освен буквата „I“, и бројот „1“ како и должината на цртите, изнесуваат 2/3 од височината на ознаката.

Буквите, броевите и цртите мораат да бидат испишани со полна линија. Дебелината на линиите изнесува 1/6 од височината на ознаката.

Буквите, броевите и цртите мораат да бидат меѓусебно одвоени за најмалку 1/4 од широчината на ознаката.

14. Воздухопловот мора да има плочка за идентификација, и тоа:

1) воздухоплов потезок од воздухот – плочка за идентификација што се поставува на видно место покрај главниот влез во воздухопловот;

2) воздухоплов полесен од воздухот – плочка за идентификација што се поставува на внатрешната страна од кошницата, односно на место заштитено од удар.

15. Плочката за идентификација мора да биде изработена од огноотпорен материјал, односно од материјал отпорен на механички оштетувања и на неа мораат да се наоѓаат знаците на државната припадност и ознаките на регистрацијата на воздухопловот.

16. Ако воздухопловот што е регистриран во Социјалистичка Федеративна Република Југославија е отуѓен пред испораката на воздухопловот во странство, имателот на уверението за регистрацијата е должен од воздухопловот да ги отстрани југословенските ознаки на државната припадност и ознаките на регистрацијата.

17. Со парична казна од 20.000 до 100.000 динари ќе се казни за воздухопловен прекршок организацијата на здружен труд или друго правно лице кое е носител на правото на располагање, односно сопственикот на воздухоплов:

1) ако обележи воздухоплов со свои ознаки, а за тоа претходно не прибави согласност од Сојузниот комитет за сообраќај и врски (точка 5 став 2);

2) ако знаците на државната припадност и ознаките на регистрацијата на воздухопловот не ги одржува така што да се секогаш читливи (точка 6, став 3);

3) ако обележи воздухоплов со знаци на државната припадност и со ознаки на регистрацијата спротивно од условите и начинот пропишан со оваа наредба (точ. 7 до 13);

4) ако на воздухоплов не постави плочка за идентификација или ако поставената плочка не ги исполнува условите предвидени со оваа наредба (точ. 14 и 15);

5) ако како имател на уверение за регистрација на воздухоплов што е регистриран во Социјалистичка Федеративна Република Југославија не ги отстрани југословенските знаци на државната припадност или ознаките на регистрацијата пред испораката на воздухопловот во странство (точка 16).

За прекршокот од став 1 на оваа точка ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружен труд или во друго правно лице што е носител на правото на располагање на сопственикот на воздухопловот и водачот на воздухопловот со парична казна од 5.000 до 20.000 динари.

За прекршокот од став 1 на оваа точка ќе се казни и поединец во вршење на самостојна дејност со парична казна од 20.000 до 100.000 динари.

18. Со денот на влегувањето во сила на оваа наредба престанува да важи Наредбата за знаците на државната припадност, за ознаките на регистрацијата и за другите ознаки на воздухопловите („Службен лист на СФРЈ”, бр. 46/78).

19. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

VI/01 Бр. 508/2
20 март 1987 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
сообраќај и врски,
Мустафа Пљакиќ, с. р.

448.

Врз основа на член 40 точ. 2, 5 и 6 од Законот за вкупниот приход и доход („Службен лист на СФРЈ”, бр. 72/86), директорот на Сојузниот завод за статистика издава

НАРЕДБА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ЕДИНСТВЕНИТЕ КОЕФИЦИЕНТИ ЗА РЕВАЛОРИЗАЦИЈА НА ОСНОВНИТЕ И ДРУГИ ОПШТЕСТВЕНИ СРЕДСТВА

1. Единствениот коефициент, според индексот на цените на производителите на индустриски производи, за април 1987 година во однос на декември 1986 година изнесува

0,286.

2. Единствениот коефициент, според просечниот месечен индекс на цените на производителите на индустриски производи по гранките на дејности за април 1987 година во однос на декември 1986 година, изнесува:

Шифра на гранката	Назив на гранката на дејноста	Коефициент
1	2	3
	ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ – ВКУПНО	0,065
0102	Електростопанство	0,034
0102	Производство на јаглен	0,065
0103	Преработка на јаглен	0,081
0104	Производство на нафта и земен гас	0,088
0105	Производство на нафтени деривати	0,096
0106	Производство на железна руда	0,079
0107	Црна металургија	0,080
0108	Производство на руда на обоени метали	0,041
0109	Производство на обоени метали	0,036
0110	Преработка на обоени метали	0,057
0111	Производство на неметални минерали (без градеж. материјал)	0,065
0112	Преработка на неметални минерали (без градеж. материјал).	0,052
0113	Металопреработувачка дејност	0,084
0114	Машиноградба	0,085
0115	Производство на сообраќајни средства (без бродогр.)	0,061
0117	Производство на електрични машини и апарати	0,048
0118	Производство на базни хемиски производи	0,071
0119	Преработка на хемиски производи	0,088
0120	Производство на камен, чакал и песок	0,098
0121	Производство на градежен материјал	0,048
0122	Производство на режана граѓа и плочи	0,049
0123	Производство на финални производи од дрво	0,076
0124	Производство и преработка на хартија	0,069
0125	Производство на текстилни предива и ткаенини	0,067
0126	Производство на готови текстилни производи	0,104
0127	Производство на кожа и крзно	0,036
0128	Производство на кожени обувки и галантерија	0,0059
0129	Преработка на каучук	0,059
0130	Производство на прехранбени производи	0,040
0131	Производство на пијачки	0,053
0132	Производство на добиточна храна	0,036
0133	Производство и преработка на тутун	0,066
0134	Графичка дејност	0,044
0300	Искористување на шумите	0,070

3. Оваа наредба влегува во сила наредниот ден од објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 001 – 1959/1
6 мај 1987 година
Белград

Заменик-директор на
Сојузниот завод за
статистика,
м-р Љубомир Кеиќ, с. р.

449.

Врз основа на член 21 став 1 точка 11 од Законот за Службата на општественото книговодство („Службен лист на СФРЈ”, бр. 70/83 и 16/86), а во врска со член 7 став 1 од Законот за измени и дополненија на Законот за привремена забрана на располагањето со дел од општествените средства за лични доходи и за заедничка потрошувачка на работниците за 1987 година над растежот на продуктивноста на трудот („Службен лист на СФРЈ”, бр. 22/87), Службата за општествено книговодство на Југославија, врз основа на завршната сметка на организациите на здружен труд од општествените дејности за 1987 година утврди

СТАПКИТЕ НА АКУМУЛАТИВНОСТА ПО ПОДГРУПИ НА ДЕЈНОСТИ¹⁾

Стапка на акумулативноста:
во проценти со две децимали

ШИФРА НА ДЕЈНОСТА И НАЗИВ	С Ф Р Ј	СР Босна и Херцеговина	СР Црна Гора	СР Хрватска	СР Македонија	СР Словенија	терит. СР Србије над. од терит. на САП	САП Косово	САП Војводина
А	0	1	2	3	4	5	6	7	8
000003 Вкупно - општествена дејност	3,46	2,89	1,32	3,27	2,41	4,34	3,55	0,94	3,98
110000 Финансис. и др. услуги	11,89	14,65	0,11	18,44	7,25	7,71	7,08	0,55	19,75
110600 Истраж. разв. работа	11,47	13,43	0,11	19,51	9,04	0,10	5,24	0,27	23,64
110610 Истраж. разв. услуги	11,47	13,43	0,11	19,51	9,04	0,10	5,24	0,27	23,64
110612 Истраж. во општеств. дејности	11,47	13,43	0,11	19,51	9,04	0,10	5,24	0,27	23,64
110900 Деловни услуги	12,77	49,65	-	14,27	4,95	16,04	9,89	1,24	8,78
110904 Правни и адвокат. услуги	12,77	49,65	-	14,27	4,95	16,04	9,89	1,24	8,78
120000 Образов. и култура	3,90	3,06	1,31	3,53	2,09	5,25	4,60	0,71	3,84
120100 Образование	1,92	1,84	0,75	1,22	2,04	2,59	2,56	0,39	2,02
120110 Основно образование	1,35	1,48	0,84	0,74	1,85	1,82	1,82	0,27	1,31
120111 Осн. образ. од општ. тип	1,28	1,44	0,81	0,72	1,81	1,65	1,78	0,27	1,26
120112 Осн. специјал. образ.	3,16	2,61	2,85	1,98	4,51	4,01	2,02	1,37	3,81
120113 Осн. посебно образов.	6,06	7,57	8,75	17,94	3,21	5,53	6,21	-	8,41
120120 Средно образование	1,90	2,30	0,46	1,27	2,00	2,10	2,25	0,11	3,34
120121 Средно општо образов.	1,98	2,28	1,32	12,27	2,52	-	6,32	0,43	2,22
120122 Средно насоч. образов.	1,90	2,30	0,37	1,27	2,00	2,10	2,21	0,06	3,43
120130 Вишо образование	5,01	3,73	0,95	1,78	1,92	4,03	10,58	3,92	2,97
120131 Виши економски школи	5,91	24,71	-	0,97	-	1,81	-	-	6,71
120132 Технички училишта	4,22	23,86	-	2,83	-	3,46	5,48	1,36	5,15
120133 Медицински училишта	17,84	6,08	-	-	-	20,86	9,09	-	-
120134 Земјод. и шумарски училишта	6,89	-	-	1,52	3,86	76,75	3,59	-	-
120135 Педагошки школи	4,48	2,25	0,95	0,03	1,80	1,31	13,79	4,80	1,48
120139 Други виши школи	4,70	-	-	1,44	-	50,73	6,79	-	3,83
120140 Високо образование	3,62	1,92	1,88	2,82	2,40	6,97	3,56	0,92	2,69
120141 Природ. математ. факултети	1,67	1,82	-	0,54	-	4,98	1,19	-	1,87
120142 Технички факултети	4,52	1,68	-	4,30	1,71	10,24	2,95	0,06	3,28
120143 Медицински факултети	3,01	1,63	-	4,01	6,86	2,16	4,02	6,63	-
120144 Земј. вет. и шум. факултети	5,14	3,93	-	3,35	6,95	6,35	12,54	-	3,44
120145 Факултети за општествени науки	2,10	2,64	0,91	1,40	0,72	4,05	3,66	-	1,06
120146 Уметнички академии	7,31	4,37	2,67	3,02	5,14	12,25	6,49	-	20,49
120147 Факултети за физ. култура	2,59	2,13	-	0,02	16,37	6,04	4,32	95,25	1,17
120149 Др. виши школи и факултети	5,12	0,35	0,33	0,73	6,38	15,95	27,30	-	-
120190 Друго образование	9,13	27,40	8,73	5,52	9,74	3,92	10,22	2,87	17,39
120200 Научноистражувачка дејност	12,21	20,77	10,14	11,50	3,06	14,67	9,03	0,66	12,89
120201 Природно-математички науки	17,90	-	2,28	8,22	2,78	23,87	11,78	-	20,76
120202 Технички науки	12,47	23,20	-	19,68	2,59	10,97	8,41	-	4,98
120203 Земјоделски науки	10,10	3,94	3,73	8,02	3,24	18,62	9,40	12,13	18,16
120204 Медицински науки	5,18	20,43	-	9,33	-	2,29	7,37	0,09	-
120205 Општеств. науки	8,85	14,40	45,22	4,77	8,52	12,21	8,96	5,43	8,10
120206 Хуманистички науки	18,14	39,61	-	17,10	2,93	40,03	24,09	0,06	-
120207 Дејност на академ. на науки	4,18	-	-	4,92	-	-	-	-	-
120209 Помош. науч. дејности	25,63	-	-	-	10,47	27,48	1,32	-	-
120300 Култура, умет. и информ.	6,03	2,49	3,30	6,88	2,36	7,28	7,33	2,06	7,24

A	0	1	2	3	4	5	6	7	8
120310 Издавачко-новин. дејност	11,20	10,31	35,22	13,87	4,15	8,83	11,11	8,00	15,09
120311 Издавачка дејност	11,86	13,56	10,54	11,07	7,52	11,95	12,18	14,11	16,58
120312 Новин. издавачка дејност	10,14	7,29	110,27	18,99	1,63	4,80	8,68	2,43	13,87
120320 Дејност на култур. блага	8,24	3,83	4,11	1,77	6,38	22,20	5,85	2,24	8,99
120321 Музеи, галерии, збирки	2,97	3,20	5,46	1,91	1,04	4,07	5,38	0,22	4,93
120322 Библиотеки	5,59	5,72	3,11	2,10	1,61	7,23	6,29	14,64	9,86
120323 Архиви	5,60	42,90	3,53	1,99	6,26	4,47	2,67	0,90	18,73
120324 Заштит. на култур. блага	16,33	1,45	3,21	1,52	28,92	44,70	12,39	4,50	10,84
120330 Културно-образ. и сред. деј.	1,65	1,21	2,52	2,21	1,25	1,47	1,65	2,59	2,12
120331 Културно-образовни дејности	1,64	1,21	2,52	2,27	1,28	1,27	1,66	2,59	2,50
120332 Деј. сред. на кул. образов.	1,86	0,83	-	1,08	0,71	6,51	0,28	-	-
120340 Уметнички дејности	2,69	1,70	34,56	2,09	1,36	3,37	14,03	0,37	1,79
120341 Сценско-музички дејности	2,50	1,44	34,56	2,15	1,31	3,19	13,20	0,34	1,37
120349 Др. уметнички дејности	9,03	11,37	-	1,11	7,38	17,69	42,87	0,56	37,65
120350 Радио и телевизија	2,21	1,20	0,56	2,71	0,08	1,08	2,82	0,02	10,33
120360 Кинематографија	7,55	6,90	2,27	9,32	8,73	8,47	7,47	1,12	4,54
120361 Снимање на филмови	8,58	58,42	-	11,27	0,36	8,98	4,99	0,63	-
120362 Техничка обработка на филмови	1,88	-	-	-	-	-	1,88	-	-
120363 Дистрибуц. на филмови	15,88	-	2,61	23,74	84,70	2,71	16,23	-	-
120364 Прикажување на филмови	5,84	3,01	1,50	5,28	7,32	9,10	7,05	1,34	4,54
120400 Физичка култура и спорт	0,98	0,69	16,91	0,49	0,56	0,91	0,81	0,27	2,29
120410 Професионален спорт	0,68	0,69	17,05	0,48	0,27	0,90	0,81	0,27	0,57
120420 Аматерски спорт	8,90	8,25	-	0,58	2,42	1,56	2,68	-	28,55
130000 Здравст. и соц. заштита	2,80	2,52	1,34	2,84	2,86	3,10	2,28	1,52	4,16
130100 Здравствена заштита	2,81	2,48	1,39	3,01	3,29	3,69	1,95	1,50	3,57
130110 Превент. и санитар. заштита	7,09	13,92	0,18	6,51	5,60	9,17	8,25	1,98	4,12
130111 Превентивна заштита	6,46	14,28	0,18	5,03	5,60	9,21	8,12	1,98	3,29
130112 Санитарна заштита	14,25	13,40	-	14,55	-	8,13	12,28	-	26,67
130120 Амбулантна здрав. заштита	3,32	3,46	1,65	3,42	4,19	5,23	1,79	0,79	4,24
130130 Стационарна здрав. заштита	1,95	1,41	1,32	2,38	2,50	2,28	1,34	1,17	2,53
130131 Стационарна заштита	1,73	1,50	0,34	1,87	2,80	2,34	0,99	0,76	2,95
130132 Медицинска рехабилитација	2,84	0,85	7,03	5,13	1,10	2,16	3,06	2,49	1,06
130140 Стоматолошка здрав. заштита	6,58	2,83	0,63	3,23	12,66	8,57	12,23	7,63	4,84
130150 Друга здравствена заштита	6,08	2,87	-	3,03	1,54	8,32	8,76	-	1,30
130151 Трансфузија на крв	9,65	3,06	-	2,49	1,54	37,14	7,63	-	-
130159 Др. видови здрав. заштита	3,47	2,73	-	3,36	-	2,57	17,34	-	1,30
130160 Аптеки	8,08	5,27	1,92	8,89	3,62	8,75	7,93	23,22	12,13
130200 Социјална заштита	2,80	2,68	1,19	2,51	2,28	2,17	3,49	1,60	5,49
130210 Општеств. заштита на деца	1,80	2,24	0,76	1,76	1,26	1,61	2,45	1,08	1,51
130211 Устан. за дневен престој	1,72	2,08	0,82	1,30	1,46	2,04	2,08	0,74	1,39
130212 Домови за ученици и студенти	1,98	2,54	0,61	3,65	0,98	0,91	3,41	1,31	1,93
130220 Социјална заштита на деца	3,21	2,52	2,10	2,63	1,94	5,81	2,02	-	7,54
130221 Заштита на загрозеани деца	2,06	2,01	0,51	4,43	0,52	3,40	2,24	-	4,69
130222 Зашт. на деца со преч. во раз.	3,85	3,11	3,25	2,33	5,25	5,92	1,68	-	8,80
130230 Социјал. заштит. на возрастни	4,07	3,31	0,98	3,05	3,97	2,36	7,30	2,98	12,95
130231 Заштита на норм. воз. лица	2,15	1,25	0,98	1,11	2,37	1,73	3,50	1,40	6,64
130232 Зашт. на дефек. возраст. лица	5,86	4,70	-	3,58	4,65	4,97	8,03	6,57	27,90

A	0	1	2	3	4	5	6	7	8
130233 Проф. рехаб. и враб. на инв.	7,95	-	-	7,95	-	-	-	-	-
130240 Социјален труд	8,72	9,11	15,14	10,93	18,44	14,35	3,75	10,02	12,43.

¹⁾ Стапката на акумулативноста е утврдена врз основа на остварените средства за акумулација и просечно користените деловни средства без определени пласмани.

Остварените средства за акумулација се утврдени сообразно со Одлуката за утврдување на акумулацијата и просечно користените средства на организациите на здружен труд („Службен лист на СФРЈ”, бр. 56/86) како збир на податоци за издвојувањата од чистиот доход искажани во Билансот на успехот, и тоа:

- дел од чистиот доход за деловниот фонд – за проширување на материјалната основа на трудот (ознака за АОП 121);
- дел од чистиот доход за унапредување на материјалната основа на трудот (ознака за АОП 122);
- дел од чистиот доход за покривање на загубата на други организации на здружен труд (ознака за АОП 125);
- дел од чистиот доход за резервниот фонд (ознака за АОП 126);
- дел од чистиот доход за други потреби (ознака за АОП 128);
- дел од чистиот доход за други фондови (ознака за АОП 129).

Просечно користените деловни средства исто така се утврдени во согласност со наведената одлука, а се искажани на ознаката за АОП 152 во образецот Посебни податоци кон деловниот резултат во текот на годината – Биланс на успехот

Генерален директор
на Службата за општествено
книговодство,
Димитрие Тасиќ, с. р.

450.

Врз основа на член 14 од Законот за статистичките истражувања од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ”, бр. 13/73, 9/76 и 63/86) во врска со одредбата под реден број 4 од одделот Статистика на сообраќајот и врските на Програмата на статистичките истражувања од интерес за целата земја во периодот од 1986 до 1990 година, која е составен дел на Одлуката за утврдување на програмата на статистичките истражувања од интерес за целата земја во периодот од 1986 до 1990 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 76/85) и под реден број 17 на одделот Статистика на сообраќајот и врските на Програмата на статистичките истражувања од интерес за целата земја за 1987 година, која е составен дел на Одлуката за утврдување на програмата на статистичките истражувања од интерес за целата земја за 1987 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 60/86), директорот на Сојузниот завод за статистика донесува

5. Истражувањето од точка 1 на ова решение го спроведуваат Сојузниот завод за статистика, републиките заводи за статистика и статистичките органи во општините и градовите.

6. Податоците собрани со истражувањето од точка 1 на ова решение ќе служат исклучително за статистички цели.

7. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 001-1689/1
14 април 1987 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
статистика,
д-р Драгутин Групоковиќ, с. р.

РЕШЕНИЕ

ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА СТАТИСТИЧКОТО ИСТРАЖУВАЊЕ ПРИЈАВА ЗА ДООЃАЊЕ-ЗАМИНУВАЊЕ НА БРОДОВИ (СП/М-31А, 31А/Б) – ПРОБНО ВО 1987 ГОДИНА

1. Статистичкото истражување Пријава за доаѓање-заминување на бродови (СП/М-31А, 31А/Б) – пробно во 1987 година ќе се спроведе во периодот од 1 до 31 мај 1987 година.

2. Податоците за истражувањето од точка 1 на ова решение ги поднесуваат одбрани лучки капетани.

3. Со истражувањето од точка 1 на ова решение ќе се соберат податоци за бродовите што пристигнале и отпатувале во линиската слободна пловидба, по БРТ, НРТ, видот на бродови, по знамињата, по земјата на пристигањето и заминувањето, по превезените патници и товари на овие бродови, по земјите на натоварот и растоварот, по видот на стоките, по возарината остварена во меѓународниот линиски превоз на стоки.

4. Истражувањето од точка 1 од ова решение ќе се спроведе според упатствата и на обрасците што ќе ги утврди Сојузниот завод за статистика во соработка со републичките заводи за статистика.

НАЗНАЧУВАЊА И РАЗРЕШУВАЊА

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ТРУД, ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Владимир Мештровиќ, досегашен помошник на претседателот на Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита, се назначува за помошник на претседателот на тој комитет.

С. п. п. бр. 429
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 238 ст. 1 и 2 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ЗАМЕНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕРИ И СКАПОЦЕНИ МЕТАЛИ

Михаил Ежов, директор на ООЗТ „Огноотпорно” – РО Рудници и железарница „Скопје”, се назначува за заменик на директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали.

С. п. п. бр. 430
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 236 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ НА ЗАМЕНИКОТ И ВРШИТЕЛ НА ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕРИ И СКАПОЦЕНИ МЕТАЛИ И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА МЕРИ И СКАПОЦЕНИ МЕТАЛИ

М-р Милан Межек, се разрешува од должноста заменик на директорот и вршител на должноста директор на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали поради преминување на друга должност.

М-р Милан Межек, досегашен заменик на директорот и вршител на должноста директор на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали, се назначува за директор на тој завод.

С.п.п. бр. 431
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОТСЕКРЕТАР ВО СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Трајко Трајковски се разрешува од должноста помошник на сојузниот секретар за надворешни работи поради преминување на друга должност.

Трајко Трајковски, досегашен помошник на сојузниот секретар за надворешни работи, се назначува за потсекретар во Сојузниот секретаријат за надворешни работи.

С. п. п. бр. 432
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 и член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и на Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА СОЈУЗНОТО БИРО ЗА РАБОТИ НА ВРАБОТУВАЊЕТО

Михаило Книжевиќ, се разрешува од должноста помошник на директорот на Сојузното биро за работи на вработ со 30 април 1987 година.

Именуваниот се става на располагање во смисла на одредбата на член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

С.п.п. бр. 433
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Казимир Видас, порано извонреден и ополномоштен амбасадор – шеф на Постојаната мисија на СФРЈ при Обединетите нации и други меѓународни организации во Женева, се назуначува за помошник на сојузниот секретар за надворешни работи.

С. п. п. бр. 434
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите а системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Миливоје Максим, порано на доложноста извонреден и ополномоштен амбасадор на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во НР Полска, се назначува за помошник на сојузниот секретар за надворешни работи.

С.п.п. бр. 435
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЈУЗНИОТ КОМИТЕТ ЗА ТРУД, ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

д-р Панде Дрвошански, се разрешува од должноста помошник на претседателот на Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита, поради истекот на времето на кое е поставен.

Именуваниот се става на располагање во смисла на одредбите на член 249 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата.

На именуваниот, во смисла на член 249 став 4 од наведениот Закон, му се доверува вршењето на досегашните задачи и работи до 30 септември 1987 година.

С. п. п. бр. 436
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

Врз основа на член 244 став 1 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ СОВЕТНИК НА СОЈУЗНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Јосип Бубаш, начелник - ополномоштен министер во Сојузниот секретаријат за надворешни работи, се назначува за советник на сојузниот секретар за надворешни работи.

С. п. п. бр. 437
16 април 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
430. Закон на заедничките банки — — — — —	805
431. Одлука за Стратегијата за технолошкиот развој на Социјалистичка Федеративна Република Југославија — — — — —	810
432. Одлука за прифаќање на Општествениот договор за посебните мерки за остварување на политиката за најбрз развој на САП Косово во периодот од 1986 до 1990 година — — — — —	825
433. Одлука за потврдување на Одлуката за Финансискиот план на Народната банка на Југославија за 1987 година — — — — —	825
434. Одлука за потврдување на Одлуката за Завршната сметка на Народната банка на Југославија за 1986 година — — — — —	825
435. Уредба за прибавување согласност и за начинот за лансирање ракети против градоносни облаци — — — — —	826
436. Уредба за условите и начинот на чување, заштита и одржување на службените згради и простории што ги користат сојузните органи — — — — —	827
437. Правилник за податоците што се запишуваат во регистарот на дејствијата во постапката за санација — — — — —	829
438. Правилник за измени и дополненија на Правилникот за метролошките услови за мерилата на отпорност на изолација — — — — —	830
439. Правилник за образецот на уверението за здравствената состојба на пратки на растенија што се извезуваат или реекспортираат — — — — —	831
440. Правилник за квалитетот на пекарскиот квасец — — — — —	833
441. Правилник за југословенскиот стандард за уреди за греење и проветрување — — — — —	835
442. Правилник за југословенските стандарди од областа на леарството — — — — —	835
443. Одлука за износот на додатокот на деца на воените осигуреници — — — — —	836
444. Одлука за измена на Одлуката за условите под кои средства на странски правни и физички лица можат да се примаат во депозит — — — — —	837
445. Одлука за иземна на Одлуката за задолжителната резерва на банките кај Народната банка на Југославија — — — — —	837
446. Наредба за утврдување на највисокиот износ до кој може да се определи пензијата и додатокот кон пензијата од 1 јануари 1987 година — — — — —	837
447. Наредба за знаците на државната припадност, за ознаките на регистрацијата и за другите ознаки на воздухопловите — — — — —	837
448. Наредба за утврдување на единствените коефициенти за ревалоризација на основните и другите општествени средства — — — — —	839
449. Стапки на акумулативноста по подгрупи на дејност — — — — —	840
450. Решение за спроведување на статистичкото истражување Пријава за доаѓање - заминување на бродови (СП/М 31А и 31 А/Б) - пробно во 1987 година — — — — —	842
Назначувања и разрешувања — — — — —	842

НОВО!**НОВО!****ИЗЛЕЗЕ ОД ПЕЧАТ**

**НАДОМЕСТ НА ШТЕТА ВО СЛУЧАИ НА НЕОПРАВДАНА ОСУДА
ИЛИ НЕОСНОВАНО ЛИШУВАЊЕ ОД СЛОБОДА И
ОПШТЕСТВЕНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА
(на српскохрватски јазик)**

Автор: проф. д-р Драгослав ВУЈАКЛИЈА

Рецензенти: **проф. д-р Борислав БЛАГОЕВИЌ**
проф. д-р Слободан ПЕРОВИЌ

Овој монографски труд претставува заокружена студија за надоместот на штета и за мерките на рехабилитација на лицата кои се неоправдано осудени или неосновано лишени од слобода. Во трудот се изнесени различни решенија кои се предложени во теоријата и законодавството, а на судската практика и е посветено особено внимание.

Сето ова е направено на јасен начин и со сигурен јазик кој им е пристапен не само на правниците, туку и на пошироката публика.

Посебно е анализирана судската практика, која во оваа област е мошне богата со новидност на формите и модалитетите на пројавувањето на претрпената штета.

Цена 3.000.-

Порачки да се испраќаат на адреса: НИУ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ, Белград, Јована Ристиќа 1.
Поштенски фах 226, телефон 651-840, телекс 11756.

**НИУ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ
11000 Белград, Ј. Ристиќа 1**

ПОРАЧКА

Со ова неотповикливо порачуваме:

НАДОМЕСТ НА ШТЕТА ВО СЛУЧАИ НА НЕОПРАВДАНА ОСУДА

_____ парч.

Во случај на спор надлежен е соодветниот суд во Белград.

Адреса на поручувачот: _____

_____ (жиро-сметка бр.)

(М.П.)

Потпис на порачувачот, _____

Во _____, _____ 198-

ИЗЛЕЗЕ ОД ПЕЧАТ ПРИРАЧНИКОТ

**ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА РАБОТНИКОТ
(ОБРАСЦИ И СУДСКА ПРАКТИКА)**

- Засновање, распоредување и престанок на работниот однос
- Станбени односи
- Дисциплинска и материјална одговорност на работникот

АВТОР: д-р МИЛУТИН Л. ЃУРИЧИЌ

РЕЦЕНЗЕНТИ: Момчило РАШКОВИЌ и проф. д-р Верољуб РАЈОВИЌ

Оваа книга - прирачник е конципирана така што на работниците во здружениот труд, стручните служби, самоуправните органи и тела, да им даде помош во практичната примена на прописите од областа на засновањето, распоредувањето и престанокот на работниот однос, како и од станбените односи, материјалната и дисциплинската одговорност.

Покрај правно-теорискиот дел книгата содржи судска практика од сите социјалистички републики (особено на судовите на здружениот труд), како и примери на сите најважни барања, поднесоци, записници, решенија, приговори, одлуки на самоуправните органи и поднесоци до судовите на здружениот труд и до други органи.

Практични примери од постапката на остварувањето и заштитата на правата на работниците се прикажани по редоследот од пропишаната постапка, што, уверени сме, ќе биде од голема практична корист.

ЦЕНА 3.000.-

Порачки прима: НИУ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ, Белград, Јована Ристиќа 1.

Поштенски фах 226, телефон 651-840, телекс 11756.

НИУ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ
11000 Белград, Ј. Ристиќа 1

ПОРАЧКА

Со ова неотповикливо порачуваме:

ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА РАБОТНИКОТ

_____ парч.

Во случај на спор надлежен е соодветниот суд во Белград.

Адреса и жиро-сметка на порачувачот: _____

(жиро-сметка број)

Во _____, _____ 1987. год.

(М.П.)

Потпис на порачувачот _____

НОВО!**НОВО!**

ИЗЛЕЗЕ ОД ПЕЧАТ

ЗБИРКА

НА ЗАКОНИТЕ ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ

(сојузни, републички, покраински)

СО ОБЈАСНЕНИЈА

Автори: ТОМИСЛАВ РАЛЧИЌ, ЗВОНИМИР БАНДИЌ

Рецензент: БОГОЉУБ ПОПОВИЌ

Збирката го опфаќа Законот за прекршоците со кои се повредуваат сојузните прописи (пречистен текст) и законите за прекршоците на сите социјалистички републики и социјалистички автономни покраини, со кои единствено за секоја република односно покраина се регулира надлежноста и постапувањето на судиите односно на судовите за прекршоци, со кратки упатства и објасненија на одделни прописи и со регистар на поимите.

Вака сочинетата единствена збирка е неопходна во работата на сите општински судии за прекршоци, на сите судии за прекршоци во втростепените совети за прекршоци, на судиите на републиките совети за прекршоци, на судиите на Сојузниот совет за прекршоци, на органите на управата, на инспекциските органи, на службите на управите за приходи на сите општини и на пошироките општествено-политички заедници, на сите царински и девизни служби, на органите за внатрешни работи, на јавните правобранители на општините и на пошироките општествено-политички заедници, на општествените правобранители на самоуправувањето, на јавните обвинители, на службите за правна помош, на стручните служби на ООЗТ, на адвокатите и на останатите правници во работните организации, редовните судови, судовите на здружениот труд, стопанските судови, институтите и др.

Цена 4.500.-

Порачки прима: НИУ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ, Белград, Јована Ристиќа 1.
Поштенски фах 226, телефон 651-840, жиро-сметка 60802-603-21943.

НИУ СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ
11000 Белград, Ј. Ристиќа 1

ПОРАЧКА

Со ова неотповикливо порачуваме:

ЗБИРКА НА ЗАКОНИТЕ ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ

(Ознака за порачката 600 500)

Во случај на спор надлежен е соодветниот суд во Белград.

Адреса на порачувачот: _____

_____ парч.

(жиро-сметка број)

(М.П.)

Потпис на порачувачот,

Во _____, _____ 1987.

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград,
Јована Ристиќа бр. 1. Пошт. фах. 226. – Директор и главен и одговорен уредник ВЕЉКО ТАДИЌ. – Уредник КРСТЕ
ПЕТРЕСКИ, тел. 650-155 лок. 35. – Печати: Белградски издавачко-графички завод, Белград,
Булевар војводе Мишиќа бр. 18.